

A DUNA-TISZA KÖZI HOMOKHÁTSÁG TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJÁNAK TÁRSADALMI EGYEZTETÉSE

2024. 05. 16.

KRTK RKI Alföldi Tudományos Osztály

Témavezető: Farkas Jenő Zsolt, tudományos főmunkatárs

Szerzők: Farkas Jenő Zsolt, Lennert József, Hoyk Edit, Szalai Ádám,

Kovács András Donát, Vasárus Gábor, Óvári Ágnes

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Összefoglaló vélemény a Konceptió és Program valamint a Területi Hatásvizsgálat dokumentumról		Stratégiai és operatív program erőteljesebb tartalmi elkülönítése	Vezetői összefoglaló és folyamatábra készítése. A stratégiai programban például csupán a célokat és a prioritásokat kellene szerepeltetni, illetve azok eredményességi kritériumait, végrehajtásban érintett szereplőit stb. A tervezett konkrét beavatkozásokat csak az operatív programban kellene részletezni.			Köszönjük a javaslatokat! A Stratégiai és Operatív Program dokumentumot kiegészítettük egy vezetői összefoglaló fejezettel, valamint az operatív program részbe és a területi hatásvizsgálat vonatkozó fejezeteibe készítettünk egy Gantt diagramot a tervezési folyamat munkafázisairól. A prioritások leírásában a konkrét beavatkozások mindkét programrészben szerepelnek, ez véleményünk szerint elősegítette azok értelmezését, hiszen ugyan egyszerre kerültek társadalmi egyeztetésre, de a DTKH Térségi Fejlesztési Tanács már október elején kézhez kapta a Stratégiai Programot, így a részletesebb kifejtés azt is lehetővé tette, hogy a Tanács érdemben tudjon reagálni a prioritások tartalmára. Végül azt is megjegyeznénk, hogy a hasonlóságok az elvárt struktúrából is adódnak.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Összefoglaló vélemény a Konceptió és Program valamint a Területi Hatásvizsgálat dokumentumról		Jövőkép fogalmi kiegészítésre szorul	Alkalmazkodóképesség fogalmának összehangolása korábbi dokumentumokkal			Köszönjük a felvetést! A jövőkép műfaját tekintve nem teszi lehetővé fogalmak értelmezésének tárgyalását, sem tudományos szempontból, sem más dokumentumok vonatkozásában. A véleményezésre megküldött tervezési dokumentumban alkalmazott klímavédelmi fogalomrendszer összhangban áll a 23/2018. (X. 31.) OGY határozattal (NÉS-2).
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Összefoglaló vélemény a Konceptió és Program valamint a Területi Hatásvizsgálat dokumentumról			A dokumentumok nyelvezetének és számozásának egységesítése szükséges			Köszönjük at észrevételeket, ami alapján a nyelvezetet javítottuk a számozást egységesítettük.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Összefoglaló vélemény a Konceptió és Program valamint a Területi Hatásvizsgálat dokumentumról		Az indikátorrendszer túl részletes és javasoljuk a strukturáltabb és szűkebb kiválasztást. Az operatív program hiányosnak tűnik bizonyos helyeken, például az ágazati programokhoz való viszony, vagy a szükséges források becslése tekintetében	Az indikátorrendszer átgondolása, strukturálása és szűkítése javasolt, és a tervezett konkrét beavatkozásokat az operatív programban részletezni. Prioritásszinten szűrni kellene őket, vagy más mutatókat alkalmazni.			Bár ellentmondásos javaslatok érkeztek be, indikátorrendszert átgondoltuk, finomítottuk. Összességében fenntartjuk korábbi álláspontunkat, hogy a program szerteágazó beavatkozási területei a sokoldalú indikátorkészlet megtartását indokolják
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Összefoglaló vélemény a Konceptió és Program valamint a Területi Hatásvizsgálat dokumentumról		Formai hibák, nem egységes nyelvezet	Ezeket pontosítani szükséges, továbbá részletesebb magyarázat szükséges a jövőbeli vízhiány becslését illetően.			Köszönjük at észrevételeket, ami alapján a nyelvezetet javítottuk és a lehetőségekhez mérten egységesítettük. A vízhiányra vonatkozó becslést és ennek problematikáját a Területi hatásvizsgálat 3.4.13-as alfejezetének 6. pontjában megjelentítettük.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai és Operatív Program			A jobb áttekinthetőség érdekében érdemes lenne a kétféle típusú programot még erőteljesebben különválasztani, azaz az operatív programnál újrakezdeni a fejezetek számozását			Köszönjük a javaslatot, a tartalomjegyzék struktúráját aktualizáltuk
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Operatív program	DUNA-TISZA KÖZI HOMOKHÁTSÁG TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA ÉS PROGRAMJA – OPEARATÍV PROGRAM	Elütés, programrész második oldala (92.oldal)				Köszönjük a javaslatot, ami alapján 9 szót javítottunk és szóközüket korrigáltunk.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Operatív program		Tartalomjegyzék számozása rossz (10. AZ OPERATÍV PROGRAM TERVEZÉSI HÁTTÉRÉNEK BEMUTATÁSA után 12. A TERVEZETT TÉRSÉGI FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK PRIORITÁS SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSBAN fejezet kezdődik. A 10-es fejezet alfejezetei 11-es számozással rendelkeznek.				Köszönjük a számozásra vonatkozó észrevételeit. Az ehhez kapcsolódó, mások által is jelzett módosítási javaslatok alapján a fejezeteket újraszámoztuk.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai és Operatív Program		Diszcrepancia a tartalmi követelményeket tartalmazó jogszabály és a tárgyalt térségtípus között (kiemelt térségekre vonatkozó tartalmi követelmények, ugyanakkor a DTKH nem az)				Köszönjük az észrevételt! Az, hogy a Homokhátság sem a már hatályon kívül lévő, sem az új jelenleg hatályos területfejlesztési törvény szerint nem kiemelt térség az nem zárja ki azt, hogy a 218/2009-es Korm. rendelet tartalmi előírásait, mint ajánlásokat a terv kidolgozója alkalmazza.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai és Operatív Program		Általánosságok szerepelnek a például a lehetséges forrásokat, a végrehajtásban résztvevő szervezeteket, a monitoring, vagy az értékelési rendszert leíró fejezetekben. Ismétlődnek az anyagban bizonyos általános szövegrészek (például a DTKH Térségi Fejlesztési Tanács feladatai, a jelenleg elérhető lehetséges uniós és hazai források általános leírása stb.	a tervezési kereteket taglaló fejezetben mindenképpen említést kéne tenni arról a különleges helyzetről , hogy ez esetben miért nem lehet egy az egyben értelmezni a kiemelt térségekre vonatkozó szabályokat , sőt miért nem lehet valóban megvalósítható, és reális operatív programot készíteni			Az általánosságok egy része abból adódik, hogy a végrehajtó szervezetek és a megvalósításhoz szükséges források tekintetében jelen pillanatban még sok a bizonytalanság. Az ismétlődések pedig az elvárt struktúrából is adódnak. Továbbá azt gondoljuk, hogy a javaslat második felében megfogalmazottak túlmutatnak a stratégiai és operatív program keretein.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai és Operatív Program 3.5.1 Elvek	1023/2019. (II. 11.) Korm. határozat alapján, mely rögzíti a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről szóló központi alapelveket)	Az elvek közötti ellentmondás	Kormányzati elvárásokat elhagyni a felsorolásból			Köszönjük a javaslatot, a megjelölt szövegrészt kitoröltük.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Operatív Program		Nem javasol a dokumentum új ágazati programokat				Köszönjük a felvetést! A területfejlesztési koncepció és program készítésekor a már meglévő tervekkel való összhangot kell vizsgálni. A tervezési folyamaton túlmutat az, hogy új ágazati programokat, vagy a régebbiek felújítását javasoljuk. Ettől függetlenül az 1. számú prioritás 9. beavatkozási területeként felhívtuk a figyelmet az alap- és alkalmazott kutatások fontosságára, mert úgy látjuk, hogy az elmúlt évtizedben jelentősen csökkent a Homokhátsággal és annak kihívásaival foglalkozó tudományos publikációk száma. Ez összességében odavezethet, hogy egy következő tervezési ciklusban már nem lesznek olyan új kutatási eredmények, melyekre támaszkodni lehetne a területfejlesztési, vagy egyéb ágazati dokumentumok kidolgozásakor.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai és Operatív Program		Nincs információ a forrásoknak és azok eredetének becslésére vonatkozóan				A forrásigény feltárására a DTKH Tanáccsal együttműködve online adatgyűjtést végeztünk. Emellett a három vármegye területfejlesztési operatív programját, valamint az integrált területfejlesztési programjait vettük alapul (az aktuális elfogadott állapotot). Emellett figyelembe vettük a folyamatban lévő vízpótlási tervezésből tudható becsült költségigényt is. A pályázat.gov.hu oldal információi alapján az operatív források lekötésének állását és az éves költségkereteket is szem előtt tartottuk. Tehát a forrásigény meghatározásakor igyekeztünk felhasználni minden rendelkezésünkre álló információt, amely még így is kevesebb volt az optimálisnál. Fontos azt is kihangsúlyozni, hogy az operatív programban között forrásigények erre az uniós fiskális ciklusra vonatkoznak, azonban a tervezés ezen túlmutató időszakra készült. Továbbá nincs információnk a kormányzat által tervezett hazai területfejlesztési alapról sem. Végül arra is fontos felhívunk a figyelmet, hogy a DTKH Tanács csekély önálló költségvetési mozgástérrel rendelkezik, így az a programban megjelenő igények teljesítése kapcsán elsősorban koordinációs feladatokat tud betölteni.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai Program	13.1.6 A 2027-ig tartó időszak uniós és hazai forrásainak felhasználása terén várható feladatok	Nem teljesen világos, kinek a feladatait írja le az alfejezet. Ha a vármegyékre, akkor nem illik bele a programban				Köszönjük a javaslatot, a szöveget kiegészítettük.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai Program	13.3 A teljesítés-igazolás követelményrendszerének kialakítása	elsősorban nem a teljesítésigazolásról szól, ami egy pénzügyi eljárási kategória , hanem a program előrehaladásának, „teljesülésének” nyomon követéséről.				Köszönjük az észrevételt! Az operatív program vonatkozásában nem értelmezhető a teljesítésigazolás, mint pénzügyi eljárási kategória, hiszen az projektszinten a megvalósítás során alkalmazandó. A fejezet címe is jelzi, hogy itt elsősorban arról van szó, hogy az operatív program megvalósítása során milyen általános szempontok és elvek mentén vizsgáljuk a program költségeinek alakulását.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai Program	A 2021-2027-es ciklusban a területfejlesztési intézkedések egy operatív programban koncentrálnak (TOP Plusz).			A 2021-2027-es ciklusban a területfejlesztési intézkedések főképp egy operatív programban koncentrálnak (TOP Plusz).	A Partnerségi Megállapodás 10. fejezete alapján lényegében minden ágazati OP hozzájárul a regionális forrásallokációs arány eléréséhez – ennek kereteit az adott OP adja meg + 1 területi OP.	Köszönjük a javaslatot, a szöveget kiegészítettük.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai Program	Az érintett városok körét az ERFA rendelet 11. cikkelye határozza meg, a térségből Kecskemét, Nagykőrös, Mórahalom részesülhet a dedikált forrásokból.			Az érintett városok körét az ERFA rendelet 11. cikkelye alján a vármegyék jelölték ki, a térségből Kecskemét, Nagykőrös, Mórahalom részesülhet a dedikált forrásokból.	A Bizottsággal való egyeztetés során a kijelölt városok köre egyes megyékben közvetlenül a partnerségi megállapodás elfogadása előtt szűkült	Köszönjük a javaslatot, a szöveget kiegészítettük.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai Program	A Tanács tagjait alkotó települési önkormányzatok mellett a vármegyei önkormányzatok szintén kulcsszereplői a területfejlesztésnek	a térségi fejlesztési tanácsoknak nem tagjai települési önkormányzatok				Köszönjük a javaslatot, a szöveget javítottuk.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai Program	A fentiek összegzéseként fontos kiemelni, hogy a legkedvezőbb esetben is a Homokhátság térsége vízhiányos lesz, így a klímaváltozáshoz az itt élőknek mindenképpen alkalmazkodniuk kell!		néhány mondatban kifejezni, hogy az alkalmazkodás milyen módon valósítható meg és mit kell majd tennie a lakosoknak.			Köszönjük a felvetést! Az idézett szövegrészlet után a Jövőkép "A gyors cselekvés térségi víziója" című alfejezete azt mutatja be, hogy milyen intézkedésekre van szükség, mit kell tennie a helyi önkormányzatoknak, a gazdasági szereplőknek és lakosoknak. Ezt is figyelembe véve határoztuk meg a prioritásokat és azok beavatkozási területeit.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai Program	A tanyák revitalizációja, a területhasználata átalakulása kedvezni fog az aktív turizmusnak, illetve a mezőgazdasági és erdészeti termelésre épülő egyéb tevékenységeknek. A térségben megtalálható, fa, csont és bőr alapanyagokra építve egyedi kézműves termékek készülnek, melyeket egy márkanév alatt értékesítenek, hogy az egyediség mellett nagyobb termelési volument lehessen elérni. A termékek előállítása otthon történik, a termelés menedzsmentjét pedig egy a közös cég végzi, hasonlóan a mezőgazdasági TÉSZ-ekhez.	Nincs utalás szociális szövetkezeti forma létesítésének szándékára	szociális szövetkezeti forma megnevezése			A kérdéses bekezdést az észrevételnek megfelelően kibővítettük a szociális szövetkezetek kiemelésével.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai Program		A Stratégiai Programból hiányzik a koncepcióban megtalálható (34. ábra A térségi fejlesztési célok célterületei) sajátos térségeket szemléltető ábra	24. oldalra beszúrni a Homokhátság sajátos fejlesztési térségeit bemutató ábrát			A sajátos fejlesztési térségeket mutató ábrát a 3.4.4 fejezetbe beillesztettük
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai és Operatív Program		Amennyiben készül vezetői összefoglaló, oda szükséges beilleszteni az 1. ábrát (1. ábra A Duna-Tisza közti Homokhátság fejlesztési céljainak és prioritásainak kapcsolatrendszerét).	Vezetői összefoglalóhoz célrendszer ábrát csatolni			Köszönjük a javaslatot! A Stratégiai és Operatív Programhoz készült egy vezetői összefoglaló, melyben a célok és a prioritások is röviden tárgyalásra kerültek. A javaslatnak megfelelően a kért ábrát is tartalmazza.
	MTA Regionális Tudományok Bizottsága	Stratégiai és Operatív Program		Nyelvileg nem egységes a dokumentum: igeidők, felsorolásokról esetleges a kis és nagybetűs kezdés				Az erre vonatkozó javításokat megtettük. A prioritásokhoz tartozó indikátorok táblázataiban a beavatkozási területeket nagybetűvel, míg az indikátorokat konzervatívan kisbetűvel kezdtük.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program A "3. Felsőoktatási szerepkör erősítése" című fejezet (62. oldal közepén, az első bekezdés második és harmadik mondata)	"Az utóbbi évtizedben az integráció és az egyetem cím elnyerése mellett a képzés kínálat is bővült, valamint komoly infrastrukturális fejlesztések zajlottak, mint a Kecskeméti Campus projekt. E projektnek 2022-ben indult második üteme, ami a tervek szerint. Ezen időszak egyik kiemelt célja ezen beruházások folytatása, aminek részét képezi a Campus projekt 2022-ben indult és 2024-ben befejeződő második üteme, a kecskeméti felsőoktatási képzés színvonalának és versenyképességének növelése."	Az idézett szöveg második mondatának átfogalmazása javasolt.	Az idézett szöveg második mondatának átfogalmazása javasolt.	"Az utóbbi évtizedben az integráció és az egyetem cím elnyerése mellett a képzés kínálat is bővült, valamint komoly infrastrukturális fejlesztések zajlottak, mint a Kecskeméti Campus projekt. A projekt 2022-ben indult, amelynek a 2024-ben befejeződő második ütemének kiemelt céljai közt szerepelt a beruházások folytatása a kecskeméti felsőoktatási képzés színvonalának és versenyképességének növelése érdekében."		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program A "2.3 A víz talajban történő tárolásának elősegítése a mezőgazdaságban" című fejezet (104. oldal alján, a felsorolás második pontja)	" <u>Folyamatosa</u> talajtakarás biztosítása (növényi maradványok, takarónövények)"	Az idézett szöveg első szavának végén az "a" betű felesleges, törlése szükséges	Az idézett szöveg első szava helyesen: "folyamatos"	" Folyamatos talajtakarás biztosítása (növényi maradványok, takarónövények)"		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program "2.3. Felsőoktatási szerepkör erősítése" című fejezet (130. oldal, első bekezdés)	"Az utóbbi évtizedben az integráció és az egyetem cím elnyerése mellett a képzés kínálat is bővült, valamint komoly infrastrukturális fejlesztések zajlottak, mint a Kecskeméti Campus projekt. <u>E projektnek 2022-ben indult második üteme, ami a tervek szerint Ezen időszak egyik kiemelt célja ezen beruházások folytatása, aminek részét képezi a Campus projekt 2022-ben indult és 2024-ben befejeződő második üteme, a kecskeméti felsőoktatási képzés színvonalának és versenyképességének növelése.</u> "	Az idézett szöveg második mondatának átfogalmazása javasolt.	Az idézett szöveg második mondatának átfogalmazása javasolt.	"Az utóbbi évtizedben az integráció és az egyetem cím elnyerése mellett a képzés kínálat is bővült, valamint komoly infrastrukturális fejlesztések zajlottak, mint a Kecskeméti Campus projekt. A projekt 2022-ben indult, a 2024-ben befejeződő második ütemének egyik kiemelt célja a beruházások folytatása a kecskeméti felsőoktatási képzés színvonalának és versenyképességének növelése érdekében. "		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program "6. A prioritáshoz tartozó indikátorok" című táblázat "4. Igények kielégítése a kultúra, a sport, a szabadidő és rekreáció területén" című sor (131. oldal)	"Felújított és épített kulturális, sport és szabadidős létesítmények - m ² Kulturális, szabadidős és sportesemények száma - db Kulturális, szabadidős és sporteseményeken résztvevők száma - db"	A 4. beavatkozási terület indikátorai közé javasolt a stratégiai célok környezeti szempontú teljesülésének mérésére használható barnamezős területek hasznosításának mutatószáma .	Javasolt a táblázat 4. sorában az indikátor oszlop kiegészítése a következő indikátor mutatóval: " Barnamezős beruházások területe az összes beruházási területből ", a "Mérési egység" oszlopba: "%"	"Felújított és épített kulturális, sport és szabadidős létesítmények - m ² Barnamezős beruházások területe az összes beruházási területből - % Kulturális, szabadidős és sportesemények száma - db Kulturális, szabadidős és sporteseményeken résztvevők száma - db"		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5. A PRIORITÁSOK BEMUTATÁSA 5.1. A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz- és tájgazdálkodási platformok létrehozásával 2. A Prioritáshoz tartozó beavatkozási területek (39. oldal)	"1. A vízfelhasználás növekedésének megakadályozása"	<u>Az engedély nélkül létesített kutakból történő vízkivétel</u> negatívan befolyásolja a rendelkezésre álló felszín alatti vízkészlet mennyiségét és minőségét.	Javasolt az idézett szövegrész kiegészítése.	Az engedély nélkül létesített kutakból történő vízkivétel mennyiségének felmérése és az illegálisan fúrt kutak felülvizsgálata.		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5. A PRIORITÁSOK BEMUTATÁSA 5.1. A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz- és tájgazdálkodási platformok létrehozásával 2. A Prioritáshoz tartozó beavatkozási területek (40. oldal)	"5. Lakossági víztakarékosság támogatása Emellett szükséges a lakosság szemléletformálása annak érdekében, hogy a víztakarékosság beépüljön a mindennapi gyakorlatba"	<u>Az engedély nélkül létesített kutakból történő vízkivétel</u> negatívan befolyásolja a rendelkezésre álló felszín alatti vízkészlet mennyiségét és minőségét.	Javasoljuk az idézett szövegrész kiegészítését az engedély nélkül létesített kutak problematikájával.	Ennek keretében az engedély nélkül létesített kutakból történő vízkivétel negatív hatásainak és veszélyeinek kiemelése, valamint a vízjogi engedélyezett és fontosságának hangsúlyozása a lakosság számára.		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5. A PRIORITÁSOK BEMUTATÁSA 5.5 Kecskemét központi innovációs környezet, a kreatív tudáster és kultúra megerősítésével 2. A Prioritáshoz tartozó beavatkozási területek (62. oldal)	"4. Igények kielégítése a kultúra, a sport, a szabadidő és rekreáció területén A kultúragazdaság irányába elmozdulás, az egyetemvárosi profil, valamint a térségi szerepkör erősítésének egyik fontos része a sokrétű kulturális, sport, és szabadidős lehetőségek biztosítása. <u>Az igények kiszolgálásakor törekedni kell a barnamezős és a rozsdáövezeti akcióterületek hasznosítására.</u> "	Az idézett szöveg kiegészítését javaslom, <u>hangsúlyozandó a szennyezett területek helyreállításának, kármentesítésének</u> fontosságát.	Javasolt az idézett szöveg kiegészítése a kármentesítés fogalmának megjelenítésével.	Az igények kiszolgálásakor törekedni kell a barnamezős és a rozsdáövezeti akcióterületek hasznosítására, valamint ennek részeként a szennyezett területek helyreállítására, kármentesítésének elősegítésére a környezet állapotának javítása érdekében.		A prioritás kifejtését a javaslatnak megfelelően javítottuk, továbbá a Területi Hatásvizsgálat 5. pontjában is részletezzük e kérdéskört. Köszönjük a javaslatot.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 7. A VÉGREHAJTÁSÁBAN KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETEK KÖZTI MUNKAMEGOSZTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS INFORMÁCIÓCSERE MEGHATÁROZÁSA, AZ ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS RENDSZERE (79. oldal)	"7.1 A partnerségi terv célcsoportjai és a bevonás módszerei A területfejlesztési koncepció és program készítése során bevonandó célcsoportokat, a bevonás eszközeit és részvételi formáit a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet határozza meg. A rendelet 18. § 1. bekezdése alapján a rendelet 10. melléklete tartalmazza a bevonandók körét:"	Az idézett szöveg utáni felsorolás nem tartalmazza a <u>HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.-t.</u>	Javasolt a felsorolás kiegészítése a HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.-vel, annak 2024. január 1-i megalakulásának megfelelően. A 218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet hatályos melléklete már tartalmazza az új szervezetet.	A területfejlesztési koncepció és program készítése során bevonandó célcsoportokat, a bevonás eszközeit és részvételi formáit a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet határozza meg. A rendelet 18. § 1. bekezdése alapján a rendelet 10. melléklete tartalmazza a bevonandók körét: 12. HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 8. A VÉGREHAJTÁS ÉS A FINANSZÍROZÁS INTÉZMÉNYI ÉS ELJÁRÁSRENDI RENDSZERÉNEK ÁTFOGÓ BEMUTATÁSA (84. oldal)	"A területfejlesztési program további forrásai lehetnek a Pénzügyminisztérium alá tartozó nemzeti programok, melyek általában éves költségvetési keretből működnek. Emellett lehetnek még olyan infrastrukturális fejlesztések, melyek célzott támogatásban részesülnek részben költségvetési részben beruházási hitelkonstrukciókon keresztül. A főbb nemzeti támogatási programok: <u>Országos Környezeti és Kármentesítési Program.</u> "	A program <u>megnevezése nem pontos.</u>	Javasolt a program megnevezésének javítása Országos Környezeti Kármentesítési Programra.	Országos Környezeti Kármentesítési Program		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 12. A TERVEZETT TÉRSÉGI FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK PRIORITÁS SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSÁBAN 12.1 A vizsgálódási módok összehangolása, térségi víz - és tájgazdálkodási platformok létrehozásával 2. A Prioritáshoz tartozó beavatkozási területek (102. oldal)	"2.1 A vízfelhasználás növekedésének megakadályozása"	Az <u>engedély nélkül létesített kutakból történő vízkivétel</u> negatívan befolyásolja a rendelkezésre álló felszín alatti vízkészlet mennyiségét és minőségét.	Javasolt az idézett szövegrész kiegészítése.	Az engedély nélkül létesített kutakból történő vízkivétel mennyiségének felmérése és az illegálisan fúrt kutak felülvizsgálata.		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 12. A TERVEZETT TÉRSÉGI FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK PRIORITÁS SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSBAN 12.1 A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz - és tájgazdálkodási platformok létrehozásával 2. A Prioritáshoz tartozó beavatkozási területek (104. oldal)	"2.5 Lakossági víztakarékosság támogatása Emellett szükséges a lakosság szemléletformálása annak érdekében, hogy a víztakarékosság beépüljön a mindennapi gyakorlatba"	Az engedély nélkül létesített kutakból történő vízkivétel negatívan befolyásolja a rendelkezésre álló felszín alatti vízkészlet mennyiségét és minőségét.	Javasolt az idézett szövegrész kiegészítése az engedély nélkül létesített kutak problémakörével.	Ennek keretében az engedély nélkül létesített kutakból történő vízkivétel negatív hatásainak kiemelése, valamint a vízjogi engedélyeztetés fontosságának hangsúlyozása a lakosság számára.		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 12. A TERVEZETT TÉRSÉGI FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK PRIORITÁS SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSBAN 12.5 Kecskemét központú innovációs környezet, a kreatív tudástér és kultúra megerősítésével 2. A Prioritáshoz tartozó beavatkozási területek (130. oldal)	"2.4. Igények kielégítése a kultúra, a sport, a szabadidő és rekreáció területén A kultúragazdaság irányába elmozdulás, az egyetemvárosi profil, valamint a térségi szerepkör erősítésének egyik fontos része a sokrétű kulturális, sport, és szabadidős lehetőségek biztosítása. <u>Az igények kiszolgálásakor törekedni kell a barnamezős és a rozsdávezeti akcióterületek hasznosítására.</u> "	Az idézett szöveg kiegészítését javasolom, hangsúlyozandó a szennyezett területek helyreállításának, kármentesítésének fontosságát.	Javasolt az idézett szöveg kiegészítése.	Az igények kiszolgálásakor törekedni kell a barnamezős és a rozsdávezeti akcióterületek hasznosítására, Valamint ennek részeként a szennyezett területek helyreállítására, kármentesítésének elősegítésére a környezet állapotának javítása érdekében.		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 3. CÉLRENDSZER 3.1 Jövőkép – Klimareziliens alföldi nagytérség, értékes kultúrtájakkal és élhető településekkel 3.1.1 A térségi célmondat értelmezése 3.3 Atfogó célok (17. oldal)	3.1.1 A térségi célmondat értelmezése és 3.3.1 Fenntartható természeti környezet teljes alfejezetek	Megállapítható, hogy ezek a megfogalmazások számok, adatok, mutatók, mennyiségek, időtávok meghatározása hiányában nem konkretizálhatóak . Nincs világos érthető-végrehajtható-ellenőrizhető-számon kérhető célmegjelölés.	Javasolt az alfejezet részletes kiegészítése számszerűsített adatokkal, mutatókkal, időintervallumokkal .	A felsorolt hiányosságok pótlása javasolt.		Köszönjük az észrevételt! A Területfejlesztési Koncepció feladata volt részletes helyzetfeltárás és értékelést készíteni, ahol adatokra alapozva történt meg a térséget érintő kihívások bemutatása. A jövőkép célja egy általános vízió felvázolása, hogy ha megvalósítjuk a területfejlesztési program intézkedéseit, akkor hova kívánunk eljutni 10-30 év múlva és milyen lehet a térségben élni. Kiemelnénk, hogy a Koncepcióban még egy negatív jövőképet is készítettünk, hogy jelezzük az intézkedések elmaradásának várható hatásait. A jövőkép műfaján túlmutat az, hogy részletesen adatokkal mutassa be a folyamatokat, hiszen a helyzetfeltárás 100 oldalt is meghaladó elemzését ebben nem lehet megismételni és nem is ez a célja.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5. Prioritások bemutatása 1. (40. oldal)	"A Homokhátság fenntarthatóságának a vízmegtartás a záloga. A klímaváltozás kedvezőtlen tendenciái elsősorban a vízzel kapcsolatos problémákban nyilvánulnak meg, ezért a Homokhátság településeinek fejlesztése is a vízmegtartáson, a hatékony és fenntartható vízgazdálkodáson alapul. Ehhez a tájgazdálkodásnak is illeszkednie kell, amelynek során elsődleges feladat a Homokhátság mozaikos tájszerkezetéhez illeszkedő gazdálkodás kialakítása. A tájhasználat adottságokhoz illeszkedő megvalósítása maga után vonja a víztakarékos technológiák alkalmazását, a vízigény csökkenését, az öntözés előtérbe helyezése helyett az agrotechnika és a termelési módszerek átalakítását."	Megállapítható, hogy a prioritások, számok, adatok, mennyiségek, időtávok meghatározása hiányában nem konkretizálhatóak .	Javasolt az idézett részlet kiegészítése számszerűsített adatokkal, mutatókkal, időintervallumokkal.	A felsorolt hiányosságok pótlása javasolt.		Köszönjük a javaslatot! A Homokhátságot érintő környezeti, gazdasági és társadalmi kihívásokat - adatokra alapozottan - a Területfejlesztési Koncepció helyzetfeltáró és értékelő munkarészei tárgyalják. A Stratégiai és Operatív Program a prioritásokat és a beavatkozási területeket, valamint az azok fejlesztéséhez szükséges forrásigényt határozza meg, a jelen esetben a 2024-2030-as időszakra, alapvetően a mostani uniós fiskális ciklus forrásaira építve (2021-2027 + 2 év). Ennek oka, hogy a következő időszak finanszírozásáról nincs információ, hogy a felülírt hazai területfejlesztési alap céljait és lehetőségeit sem látjuk jelenleg. A prioritásokat bemutató táblázatokban és a Monitoring tervben javaslatot fogalmaztunk meg az indikátorokra, de a társadalmi egyeztetés során beérkezett javaslatok alapján a Program mellékleteként összeállásra került egy adattábla, amely tartalmazza ezek kezdő és célértékeit is (ott, ahol azok értelmezhetők). A kiválasztott mutatók egy része a program végrehajtását méri pl.: felújított külterületi dűlőutak hossza, melyek kezdő értéke értelemszerűen 0. Fontos azonban megjegyezni, hogy a felhasználható forrásokat és a kapcsolódó projekteket övező jelenlegi bizonytalanság miatt, egy későbbi fázisban, már a konkrét projekteket, beavatkozásokat ismeretében szükséges lehet az indikátorokészlet felülvizsgálata, a célértékek pontosítása.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5. Prioritások bemutatása 7. (42. oldal)	"A vízpótló rendszerek elsősorban a vegetációs időszakban a mezőgazdaság és a természeti rendszerek számára szállítanak vízpótlást. Ezáltal dúsíthatják az alászállt talajvizet, illetve táplálhatják csapadékhány idején a csatornák vizét és az azokra támaszkodó ökoszisztémákat. A vízpótló rendszerek vízforrása a Homokhátság körüli vízfolyások szabad vízkészlete, mely elosztó hálózatokon keresztül jut el a célterületre. Az ilyen rendszerek üzemeltetése megkívánja a területi vízgazdálkodás szemléletének megváltoztatását, a vízmegtartás elvének horizontális érvényesítését, az egyes csatornák infrastruktúrájának átépítését. Várható eredmények Talajvíz szintjének emelkedése, vízhiány csökkenése, szárazodás negatív hatásainak mérséklődése, a természetvédelem és a mezőgazdasági termelés feltételeinek javulása."	Nincs mérésekkel, számításokkal alátámasztott, pontos információ a felszíni vízfolyások mennyiségi, minőségi tulajdonságairól. Nincs információ a felszín alatti vízrendszer pótlásának helyszínéről, valamint arról, hogy mely területeken milyen talajvízszint emelkedést tartanak a módszerrel elérhetőnek stb.. Nincsenek meghatározott időtávok sem.	Javasolt a számszerűsített adatok, mutatók, időintervallumok használatát.	A felsorolt hiányosságok pótlása javasolt.		Köszönjük a javaslatot! A Homokhátság felszíni és felszín alatti vízkészleteinek mennyiségi és minőségi jellemzőit a Területfejlesztési Konceptió helyzefeltáró és értékelő munkarészei tárgyalják. A Stratégiai és Operatív Program a prioritásokat és a beavatkozási területeket, valamint az azok fejlesztéséhez szükséges forrásigényt határozza meg, a jelen esetben a 2024-2030-as időszakra. Tehát ezekben dokumentumokban a környezet állapotával, annak konkrét indikátorszintű bemutatásával nem foglalkoznak, az túlmutat a tervezés ezen szakaszának keretein. Ugyanakkor a Program mellékleteként összeállításra került egy indikátor tábla, amely tartalmaz ilyen jellegű mutatókat, azok bázis és cél értékeivel egyetemben.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 9.2 Területfejlesztési Konceptiójában megfogalmazott prioritásokhoz javasolt indikátorok (88. oldal)	1. Vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz- és tájgazdálkodási platformok létrehozásával: <ul style="list-style-type: none"> Vízhasználat hatékonysága (pl. vízhasznosítás mértéke, vízfogyasztás, öntözési rendszerek hossza, kapacitása) (m3, m) <ul style="list-style-type: none"> Talajvízszint változása (m) Terméshozamok változása (kg, t, l) A térség vízgazdálkodási fenntarthatósága és vízbázisok állapota (elvezetett szennyvíz mennyisége, esőterek száma, felszín alatti víztározók száma, kapacitása, burkolt felszínnek aránya, zöldterületek nagysága) (db, m3, km2, m2) <ul style="list-style-type: none"> Ökoszisztéma szolgáltatások minőségi változása (invazív fajok felszínborításának változása, környezetvédelmi, tájvédelmi projektek száma, természetvédelmi területek nagysága) Mezőgazdaság statisztikai adatai (állatlétszám, parcellaméret, östermelők létszáma, biogazdálkodás aránya) (db, km2, m2, ha, fő, %) Kutatásra fordított források nagysága, publikációk száma (Ft, db) 	9.2. c. fejezetében prioritások és indikátorok számok, időtávok nélkül kerülnek bemutatásra, amely nélkül nem értelmezhető pontosan milyen időtáv alatt, milyen konkrét célokat akarnak megvalósítani, emiatt ennek végrehajtása és ellenőrzése sem lehetséges, ill. nem feleltethető meg az R 5. melléklet, 2.1 Stratégiai program: -d) pontjának, ahol: a prioritások azonosításával összefüggésben célok és prioritások eredményességi kritériumainak, illetve számszerűsített mutatóinak meghatározását; - l) pontjának, ahol: a célok és prioritások eredményességi kritériumainak, illetve számszerűsített mutatóinak meghatározását írják elő; 2.2 Operatív program: - c) pontjának: ahol a kiemelt térség stratégiai programjából levezethető operatív célok és fejlesztési elvek (horizontális célok); a célok elérését mérő indikátorokat kell bevezetni, ha az érvényben lévő stratégiai program céljaihoz nem tartoznak a célok elérését mérő indikátorok, ha tartoznak, azok célértékeit kell az operatív program időtávjához igazítani.	A kijelölt stratégia mellé nem rendelnek adatokat, számokat, indikátorokkal-mutatókkal jellemzett eredménykritériumokat. Ez a probléma konzekvensen jelen van a DTkH SOP összes fejezetében, ezzel pedig a célok meghatározása mind annak végrehajtása mind a folyamat ellenőrzése lényegében követhetlenné-lehetlenné válik. Javasolt a fejezet kiegészítését számszerűsített adatokkal, mutatókkal, időintervallumokkal.	A felsorolt hiányosságok pótlása javasolt.		Köszönjük az észrevételt! A Stratégiai és Operatív Program időtávjára a címben is és a tervezési folyamatot bemutató fejezetekben is rögzítve van. A dokumentum javaslatot tesz a Monitoring terven és a prioritásokhoz kapcsolódó beavatkozási területeken keresztül azokra az indikátorokra, amelyekkel mérni lehet a célok megvalósulását. A társadalmi egyeztetés során beérkezett javaslatok alapján a Program mellékleteként összeállításra került egy adattábla, amely tartalmazza ezek kezdő és célértékeit is (ott, ahol azok értelmezhetőek). A kiválasztott mutatók egy része a program végrehajtását méri pl.: felújított külterületi dűlőutak hossza, melyek kezdő értéke értelemszerűen 0. Fontos azonban megjegyezni, hogy a felhasználható források és a kapcsolódó projekteket övező jelenlegi bizonytalanság miatt, egy későbbi fázisban, már a konkrét projektek, beavatkozások ismeretében szükséges lehet az indikátorkészlet felülvizsgálata, a célértékek pontosítása.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 12. A TERVEZETT TÉRSÉGI FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK PRIORITÁS SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSÁBAN (103.oldal)	12.1 A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz - és tájgazdálkodási platformok létrehozásával teljes alfejezet	A térség komplex vízgazdálkodási rendszerének átalakításának sürgetése során, a célba vett területek: lakossági víztakarékosság, a szürkevíz felhasználása, felszíni és felszín alatti csapadékmegtartás-talajvízmegtartás növelése, csapadékvíz menedzsment stb. mellett, indokoltnak látszik foglalkozni a vezetékes vízellátás jelenlegi fenntarthatatlan állapotával. Az ÁSZ legutóbbi jelentésében rámutat: „A kitermelt vízmennyiség egynegyedét jelentette a hálózatba betáplált, ivóvízként nem használt közüzemi vízvesztesség”	A fenntartható vízgazdálkodás felé törekvés során érdemes a fókuszot a vezetékes vízrendszer veszteségeinek felszámolása felé irányítani.	Az alfejezet kiegészítése javasolt.		Köszönjük a figyelemfelhívást! A problémát a Bácsvíz viszonylatában ismerjük. A helyzet kialakulását jelentős részben előidéző szabályozási környezet változásáról nem tudunk. Ehhez azt is hozzátennénk, hogy a hálózat karbantartása nem területfejlesztési hanem közüzemszolgáltatói feladat. A jelzett prioritás első beavatkozása egyébként említi a víztakarékos technológiák alkalmazását a lakossági vízellátásban, amely egyúttal lehetővé teheti a hálózat infrastrukturális elemeinek a cseréjét is.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5. A PRIORITÁSOK BEMUTATÁSA 5.1. A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz - és tájgazdálkodási platformok létrehozásával (39. oldal)	5.1. A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz - és tájgazdálkodási platformok létrehozásával teljes alfejezet	Részletesebb tervek hiányában nem ismert pontosan miként kívánják megvalósítani a 41. oldal 3. ill. 8. pontjaiban leírt kívánatosnak tartott mezőgazdasági műveléssel kapcsolatos technológiaváltást, („minimum tillage, no till, folyamatos talajtakarás, nagyüzemi mezőgazdaság háttérbe szorítása, talajmegújító mezőgazdaság, biogazdaság) ill. az ezeket alkalmazó „térségi víz és tájgazdálkodási platformok” működését, amikor a megreformált uniós agrártámogatási rendszer önmagában nem alkalmas eszköz erre.	Javaslom a konkrét bementését a vázolt mezőgazdasági reformfolyamatnak, kitérve arra, hogy hogyan lesz élet (verseny) képes és rentábilisan önnfenntartó a jelenlegi működési-támogatási keretek között.	Az alfejezet kiegészítése javasolt.		Köszönjük az észrevételt. A fejezet részt a dokumentum által megszabott kereteken belül kiegészítettük.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 11.3 A DTKH térség indikatív forrástáblája 2023 -2027 (100. oldal)	Vízpótló rendszerek kiépítése Nemzeti forrás, KEHOP Plusz, Interreg IPA-CBC 50 mrdFt Elővárosi településkapcsolatok fejlesztése, mobilitás fenntartható fejlesztése TOP Plusz, IKOP Plusz 150 mrd Ft	A 100. oldalon a „11.3 A DTKH térség indikatív forrástábla 2023-2027” c. táblázatban közölt „indikatív költségigény” adatok, nem tükrözik vissza a célrendszeri prioritásokat, ahol az első prioritáscsoportban szereplő „Vízpótló rendszerek kiépítésére” területre, a forrásösszegként megjelölt 755 mrd Ft-ból mindösszesen 50 mrd Ft-ot szánnak. Ugyanakkor, a 4. csoportba sorolt „elővárosi településkapcsolati fejlesztésre, mobilitás fejlesztésre” vagyis további úttépítésre viszont 150 mrd Ft-t irányoznak elő.	Javaslom a forrástábla adatait a jelölt prioritásoknak megfelelően átdolgozni.	Az alfejezet kiegészítése javasolt.		Köszönjük a módosító javaslatot! Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy a Homokhátság területén a vízpótlást szolgáló infrastruktúra kialakítása a készülő tervek szerint több mint 1500 mrd Ft-ot is felelmezhet. Ehhez képest valóban csekély összeget tartalmaz az operatív program, de ez a következő 3 évre vonatkozik, amire egyáltalán láthatók a források. Hibát követtünk el azonban, mert forrásösszeget mi az RRF forrás alapján kalkuláltuk (44,6 mrd Ft) és valóban más pénzügyi eszközök lehívása is reális lehet (pl.: KEHOP), így végül 75 mrd Ft-ra emeltük a tervezett források nagyságát. A településkapcsolatok és a fenntartható mobilitásfejlesztésre szánt összeget a három vármegye 2021-2027 közötti területfejlesztési operatív programja alapján kalkuláltuk.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 3.3 Átfogó célok (18. oldal)	<p>"3.3.1 Fenntartható természeti környezet A Homokhátságnak, mint Magyarországnak a klímaváltozásnak leginkább kiemelt térségének jövője, fejlesztése elsősorban azon múlik, hogy hogyan tudjuk a természeti környezetet megőrizni, illetve állapotát javítani. A klímaváltozás kedvezőtlen tendenciái elsősorban a vízzel kapcsolatos problémákban nyilvánulnak meg. Ennek következtében a Homokhátság településeinek fejlesztése is a vízmegtartáson, a vízhez való megfelelő hozzáférése, összességében a fenntartható vízgazdálkodáson alapul.</p> <p>A fejlesztések átfogó céljaként szereplő fenntartható természeti környezetet is alapvetően meghatározza a vízmegtartás. Ennek tükrében fogalmazhatók meg azok a célkitűzések, amelyek biztosítani tudják a Homokhátság élhetőségét, fennmaradását.</p> <p>A térségben évtizedek óta a legnagyobb probléma a természeti környezet romlása, amelynek összetevői a talajvízszint süllyedése, a biodiverzitás csökkenése, a szárazodás következtében tapasztalható problémák sokasodása; a síkies tavak eltűnése, a növényzeti képző homogénizálódása, a talajok termelése, a gazdálkodás feltételeinek ellehetetlenülése, az állattartás háttérbe szorítása, a legeltetés csökkenése."</p>	A dokumentáció nem foglalkozik „a természeti környezet romlásának megállítása”, mint célterület kapcsán a meglévő szennyezett területek azonosításával és a kapcsolódó környezeti veszélyek bemutatásával. Kiemelendő a terület szénhidrogén bányászattal kapcsolatos érintettsége, ami sajnos nem kerül említésre a dokumentációban.	Javasolt az előzőekben részletezett - szennyezett területek felmérése - kármentesítése témájának megjelenítése.	Az alfejezet kiegészítése javasolt.		A területen folytatott szénhidrogén bányászat bemutatása a koncepció helyzetfeltáró munkarésében megtörtént. A kapcsolódó szennyezettség feltárása, valamint az egyéb szennyezett területek felmérése nem része a Stratégiai és Operatív Programoknak. A szennyezett területek országos felmérése a Nemzeti Környezetvédelmi Program ötéves ciklusainak egyik célkitűzése és feladata.
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5.5 Kecskemét központú innovációs környezet, a kreatív tudástér és kultúra megerősítésével (59. oldal)	<p>"4. Igények kielégítése a kultúra, a sport, a szabadidő és rekreáció területén</p> <p>A kultúragazdaság irányába elmozdulás, az egyetemvárosi profil, valamint a térségi szerepkör erősítésének egyik fontos része a sokrétű kulturális, sport, és szabadidős lehetőségek biztosítása.</p> <p>Az igények kiszolgálásakor törekedni kell a barnamezős és a rozsdáövezeti akcióterületek hasznosítására. Kecskemét esetében a fejlesztések egyik potenciális színtere az Izsáki út környezete és a Sport utca, a volt Rudolf-laktanya térsége, ahol a szabadidős lehetőségek bővülése igazodik a szomszédos egyetemi és kollégiumi fejlesztésekhez. A kulturális, sport és rekreációs igények minél teljesebb körű kielégítése a Homokhátság minden települése számára fontos célkitűzés."</p>	A dokumentációban nem foglalkoznak a meglévő barna területek, rozsdáövezetek felméréssel, ill. azok hasznosításával. Ez a problémakör a térség városai közül csak Kecskeméttel összefüggésben fordul elő a dokumentációban, álláspontunk szerint indokoltan szűkítése a problémakörnek.	Javasolt a az előzőekben részletezett, rozsdáövezeti területek felmérése, hasznosítása hiányosságok (a tervezési terület egészére kiterjedő) pótlása.	Az alfejezet kiegészítése javasolt.		Köszönjük az észrevételt, a javaslat alapján az érintett bekezdést kibővítettük.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz	
HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.	Környezetvédelmi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 2.3 A tervezési folyamat főbb résztvevői (11. oldal) 4.1.1 Külső koherencia táblázat (36. oldal) 5.4 A vármegyéken átnyúló településkapcsolatok kialakítása, partnerséget ösztönző intézkedésekkel (58. oldal) 5.6 Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával (64. és 66. oldal) 5.8 Önálló és egyedi idegenforgalmi progresszió, új turisztikai struktúrák és termékek bevezetésével (72. oldal) 7.2 A partnerségi terv végrehajtása (81. oldal) 12.4 A vármegyéken átnyúló településkapcsolatok kialakítása, partnerséget ösztönző intézkedésekkel (126. oldal) 12.6 Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával (13. és 135. oldal) 12.8 Önálló és egyedi idegenforgalmi progresszió, új turisztikai struktúrák és termékek bevezetésével (141. és 142. oldal) 13.1 A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere (146. oldal)	A dokumentumban "nemzeti parkok" és "Kiskunsági Nemzeti Park" szerepel.	Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.	Javasolt a megnevezés pontosítása a teljes dokumentumban.	A hivatalos: " Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság " megnevezés használata.		Köszönjük a javaslatot, ami alapján mindenütt megtörtént a kiegészítés.	
Váradai Zsolt	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program Teljes szöveg			Lényegretörőbb megfogalmazások, megvalósíthatóságot is figyelembe vevő célkijelölés - és konkrétabb intézkedési tervek célszerűbbek lennének.			Köszönjük az észrevételt, ami alapján a teljes szöveget átnéztük és javítottuk. Miután a három vármegye dokumentumaihoz kellett igazodnunk, úgy kellett megfogalmazni a részcélokat, hogy azok összhangban legyenek a vármegyei célokkal. Továbbá nem láttuk célszerűnek a túlzott konkretizálást, mert az a későbbi projektek kialakítása korlátozottabb lenne.	
Váradai Zsolt	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program Vízgazdálkodásra vonatkozó fejezetrészek, különösen 5.1. A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz- és tájgazdálkodási platformok létrehozásával			A vízpótló rendszerek megjelennek a fejezetben, de nem kapnak elegendő hangsúlyt. A vízügyi ágazat meglátása és elemzése alapján a vízvisszatartás már nem elegendő a Homokhátság vízgazdálkodásának fenntarthatóvá tételében , aktív vízpótlásra van szükség a vízhiánytartás javítására, a felszín alatti vizek csökkenésének visszafordítására , a felvázolt gazdasági növekedés – átalakulás igényeinek kielégítésére. A szövegből úgy tűnik, mintha meglénnének az ehhez szükséges létesítmények, pedig a Homokhátság vonatkozásában nincsenek meg. Ehhez nagyon költséges vízszállító művek kellene (építés is, üzemeltetés is nagyon nagy költséget jelent, amit a társadalmi igény kielégítése érdekében fedezni kell.) – ennek fényében a megadott 200 milliórd Ft a prioritásra kevesnek tűnhet (vízpótlásra ebből 50 milliórd) A szemléletváltás sem jelenik meg kellő súllyal, pl.: 1. Ne akarjon mindenki ezen a területen is jóléti/horgász tavat fenntartani. Ez csak látszólag vízvisszatartás, sokkal inkább talajvíz/felszíni víz elpárolgatás – ami további vízigényt generál. 2. Csapadékgazdálkodás területén a futó TOP projektek esetében a megfogalmazott célokkal szemben sokkal nagyobb arányú az elvezetésre való hajlam, mint a vízvisszatartásra, ezen is kellene változtatni.				Köszönjük az észrevételt, ami alapján az 5.1.-es fejezet 1. pontját kiegészítettük.
Váradai Zsolt	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program Vízgazdálkodásra vonatkozó fejezetrészek			Mezőgazdasági célokhoz öntözővíz kell , de ez a felszíni vizek hiánya miatt onnan nem megoldható, ugyanakkor felszín alatti vízből már most sem fedezhető fenntartható módon – korábbi észrevétel a vízpótlásról még hangsúlyosabban fontos.			Köszönjük az észrevételt, ami alapján a 3.4.1-es fejezetet kiegészítettük.	

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Váradai Zsolt	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program Erdőgazdálkodásra vonatkozó szövegrészek	A Nemzeti Erdőstratégia két fő célja a meglévő erdők védelme, természetességük, szerkezetük javítása, valamint az új erdők telepítésével az ország erdőborítottságának növelése. A Homokhátság az ország kisebb mértékben erdősült területe, ahol az utóbbi években az erdőtelepítések nagyobb lendületet kaptak. A koncepció hangsúlyozza az erdősítés tájhoz illeszkedő megvalósításának fontosságát, amely a gyepek és ligetes térségek figyelembevételével történő erdészeti tevékenységeket, illetve az agrárerdészet elterjedését támogatja.		Erdőgazdálkodás → erőltetett letermelés → elsivatagosodás – jelenleg végbemeő folyamat a déli területeken legalábbis. Fel kell ismerni, hogy a hátsági területek egy részén az újra erdősítésnek komoly hátráltatója (megakadályozója) a klímaváltozás és a jelentősen lecsökkent talajvízszint, vízhiány, ami a nem fenntartható vízhasználatokhoz is kapcsolódhat. Ez abszolút nem csökkenti a talajeróziót – ami itt futóhomokot jelent – hanem növeli.			Köszönjük az észrevételt, ami alapján a 3.1.3-as fejezetet kiegészítettük a megnevezett problémával.
Váradai Zsolt	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5.2. A tanyarendszer revitalizációja, komplex külterületi programok megvalósításával 1. Külterületi lakosság életminőségének javítása, a népességmegtartó képesség fokozása			Az életkörülmények javításában meg kell jelenni a tanyák életvitelhez és gazdasági tevékenységhez szükséges vízzel való ellátottságának (jelentős vízszintsüllyedések miatt a Hátságon már most is gondot okoz!)			Köszönjük a javaslatot! A vízpótlás kérdésének részletesebb tárgyalásával az 5.2-es prioritás vonatkozó bekezdéseit kiegészítettük, kiemelve a vízellátás és az ivóvíz kérdését az 5. és 6. beavatkozási területek kifejtésénél.
Váradai Zsolt	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5.6 Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával			Alapvető fontosságú a gazdálkodáshoz szükséges megfelelő minőségű és mennyiségű vízhez való hozzájutás, említeni kell, 5.1.-be be kellene építeni vagy itt kellene szerepeltetni a kielégítés módját.			Köszönjük a javaslatot! Az 1. prioritás 7. beavatkozási területének szövegét ennek megfelelően módosítottuk.
Dukai Dávid	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 5.1.7. pont (Vízpótló rendszerek kiépítése)	7. Vízpótló rendszerek kiépítéseA vízpótló rendszerek elsősorban a vegetációs időszakban a mezőgazdaság és a természeti rendszerek számára szállítanak vízpótlást. Ezáltal dúsíthatják az alászállt talajvizet, illetve táplálhatják csapadékhiány idején a csatornák vizét és az azokra támaszkodó ökoszisztémákat. A vízpótló rendszerek vízforrása a Homokhátság körüli vízfolyások szabad vízkészlete, mely elosztó hálózatokon keresztül jut el a célterületre. Az ilyen rendszerek üzemeltetése megkívánja a területi vízgazdálkodás szemléletének megváltoztatását, a vízmegtartás elvének horizontális érvényesítését, az egyes csatornák infrastruktúrájának átépítését. Várható eredmények Talajvíz szintjének emelkedése, vízhiány csökkenése, szárazodás negatív hatásainak mérséklődése, a természetvédelem és a mezőgazdasági termelés feltételeinek javulása. Érintettek köre Önkormányzatok, víziközmű szolgáltatók, természetvédelmi szakemberek és intézmények, mezőgazdasági vállalkozások	a várható eredmények közül a „ talajvíz szintjének emelkedését ” törlésre javasoljuk , mivel ezen eredmény bekövetkezése és az indikátor méréséhez szükséges feltételek rendelkezésre állása bizonytalan; az érintettek köre nem tartalmazza a vízügyi szerveket, noha ezek vélhetően kulcsszerepet vállalnak a vízpótló rendszerek üzemeltetésében.				Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Dukai Dávid	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 44. oldal 7. Vízpótló rendszerek kiépítése	talajvízszint változása öntözőcsatornák hossza, kapacitása	I. „talajvízszint változása” nevű indikátor a fent részletezettekkel összhangban törlendő ; II. „öntözőcsatornák hossza, kapacitása” helyett „vízpótlással érintett csatornák hossza, kapacitása”				Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
Dukai Dávid	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 9.2. 1. alfejezet		I. „öntözési rendszerek hossza, kapacitása” helyett „vízpótlással érintett rendszerek hossza, kapacitása”; II. „talajvízszint változása” nevű indikátor a fent részletezettekkel összhangban törlendő				Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
Dukai Dávid	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 12.1. fejezet, 2.7. alfejezet (Vízpótló rendszerek kiépítése)		I. a várható eredmények közül a „talajvíz szintjének emelkedését” törlésre javasoljuk , mivel ezen eredmény bekövetkezése és az indikátor méréséhez szükséges feltételek rendelkezésre állása bizonytalan; II. az érintettek köre nem tartalmazza a vízügyi szerveket, noha ezek vélhetően kulcsszerepet vállalnak a vízpótló rendszerek üzemeltetésében.				Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
Dukai Dávid	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Stratégiai és Operatív Program 12.1. fejezet, 6. alfejezet (A prioritáshoz tartozó indikátorok)		I. „talajvízszint változása” nevű indikátor a fent részletezettekkel összhangban törlendő ; II. „csatornák hossza, kapacitása” helyett „vízpótlással érintett csatornák hossza, kapacitása”				Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
Kutasi Ferenc településfejlesztő	Szentkirály Község Önkormányzata	Stratégiai és Operatív Program 5.4 / 2. / 1. Fenntartható, térben szétterített gazdasági fejlődés a településközi kapcsolatok fejlesztésével (55. old.)	A vármegyék közötti közlekedési kapcsolatok erősítése, közlekedési infrastruktúra fejlesztése;	A hivatkozott pontra kiváló példa a Kocsért és Szentkirályt, ezáltal Pest és Bács-Kiskun vármegyét összekötő silány minőségű önkormányzati út , mely nemcsak települési-megyei, de térségek közötti összekötő feladatot is ellát. Kocsér Pest vármegye déli részén belső perifériának minősül, ugyanakkor Kecskemét közvetlen munkaerőpiaci vonzáskörzetébe tartozik. A Szentkirályiival való kapcsolatot egy aszfaltozott önkormányzati út biztosítja, amely azonban (főleg a Kocsér-Köröstarján-Abony útvonal felújítása után) igen jelentős térségek közötti forgalmat is lebonyolít Kecskemét-Abony és Kecskemét-Szolnok viszonylatban, bár 25 évvel ezelőtt települési összekötő útnak épült helyi forgalom lebonyolítására.	Az adott útvonal fejlesztésének nevesített megjelenítése a Stratégiai és Operatív Programban indokolt.	A vármegyék közötti közlekedési kapcsolatok erősítése, közlekedési infrastruktúra fejlesztése (Kocsér-Szentkirály);		A javaslat alapján módosítottuk az érintett mondatot.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Kutasi Ferenc településfejlesztő	Szentkirály Község Önkormányzata	Stratégiai és Operatív Program 5.6 / 2. / 2. A klimatikus hatásoktól kevésbé függő szezonális és szezontól független zöldségtermesztés, gyümölcstermesztés fejlesztése (65. old.)	Kapcsolódás a nagybani piacokhoz, különös tekintettel a Szegedi Zöldség és Gyümölcs Nagybani Piacra;	A szegedi nagybani piac csak korlátozott szerepkörrel bír a Homokhátság középső és északi területein élő termelők szemszögéből. Ettől jóval fontosabb nagyobb tételek esetén a budapesti, illetve kisebb tételekben a kecskeméti nagybani piac. Hosszú távon a szegedi nagybani a szerb és román vevők kiszolgálása tekintetében lehet fejlesztési opció, azonban ez egyúttal versenyt is jelenthet az ottani termelők árualapjával. Nem biztos, hogy célszerű tehát a homokháti termelők szempontjából kiemelt figyelemmel fejleszteni a szegedi nagybani piacot . Célravezetőbbnek tűnik akkor már a Homokhátság központjában lévő Kecskemét piacának hosszútávú fejlesztése.+E107	Kecskemét központi szerepkörének fejlesztése az agrárlogisztika szempontjából is.	Kapcsolódás a nagybani piacokhoz		A javaslat alapján módosítottuk az érintett mondatot.
Csala Józsefné polgármester, Berényi Attila alpolgármester	Csávoly Községi Önkormányzat	Stratégiai és Operatív Program 13.1.4 A végrehajtás során bevonható intézmények és szervezetek	13.1.4 A végrehajtás során bevonható intézmények és szervezetek 1. Bács-Kiskun, Csongrád-Csanád- és Pest (a továbbiakban érintett vármegyei) Vármegyei Önkormányzati Hivatalok 2. Az érintett vármegyei jogú városok önkormányzatai 3. Városi és községi önkormányzatok 4. Önkormányzati társulások 5. Dél-alföldi Regionális Innovációs Ügynökség 6. Széchenyi Programiroda 7. Az érintett Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarák 8. Az érintett Vármegyei Agrárkamarák 9. Az érintett Vármegyei Ipartestületek 10. Közművelődési intézetek érintett vármegyei igazgatóságai 11. Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége érintett vármegyei szervezetei 12. Neumann János Egyetem, Szegedi Tudományegyetem, KRTR RKI ATO 13. Középfokú oktatási intézmények 14. Szakképző intézmények 15. Ipari parkok 16. Klaszterszervezetek 17. Innovációs központok 18. Turisztikai szövetségek 19. Civil szervezetek, alapítványok, egyházak, egyesületek 20. Az érintett Nemzeti Park Igazgatóságok	A Területfejlesztési Koncepció és Program jelentős forrásokat csoportosított a Homokhátság vízpótlására, annak kisléptékű, egymással nem összehangolt megvalósítása egymással elelntes, vagy egymást akadályozó hatásokat fejthet ki. A projektek összehangolását a vízügyi igazgatóságok bevonásával lehet biztosítani, akik rendelkeznek a teljes térségre kiterjedő, részletes fejlesztési tervvel.	Az Országos Vízügyi Főigazgatóság a Vízterv Environ Nonprofit Kft-n keresztül a teljes Homokhátság esetében átfogó, részterületekre és tervezett létesítményekre kiterjedő vízpótlási tervet készített a "DUNA-TISZA KÖZI HOMOKHÁTSÁG VÍZHIÁNYOS ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOTÁNAK JAVÍTÁSA, HELYREÁLLÍTÁSA PROJEKT I-II ÜTEM ELŐKÉSZÍTÉSE" megnevezésű, Kehop-ból megvalósult projekt keretében . A tervdokumentáció a részterületeken megvalósítható projekteket már összehangolta, továbbá megjelöli a részterületen illetékes területi vízügyi igazgatóságokat, mint a fejlesztendő vízellátási területek kezelőit.	A 13.1.4 bekezdésben szereplő felsorolás kiegészítése: "21. Az érintett Vízügyi Igazgatóságok"		A javaslat alapján kiegészítettük a felsorolást.
Csala Józsefné polgármester, Berényi Attila alpolgármester	Csávoly Községi Önkormányzat	Stratégiai és Operatív Program 12.1 A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz- és tájgazdálkodási platformok létrehozásával 2.7 Vízpótló rendszerek kiépítése	Kedvezményezettek köre Önkormányzatok, víziközmű szolgáltatók, természetvédelmi szakemberek és intézmények, mezőgazdasági vállalkozások Célcsoport Önkormányzatok, víziközmű szolgáltatók, természetvédelmi szakemberek és intézmények, mezőgazdasági vállalkozások	A vízpótlás térségi megvalósítása a területen meglévő, valamint tervezett vízellátási területek (zsilipek, csatornák, víztározók stb...) bevonásával lehetséges. A vízilétesítmények jelentős része a területileg illetékes vízügyi igazgatóság kezelésében van, azok bevonása nélkül érdemi eredmény nem érhető el.	A területileg illetékes vízügyi igazgatóságok bevonása a Kedvezményezetti körbe és Célcsoportba	Kedvezményezettek köre Vízügyi igazgatóságok , Önkormányzatok, víziközmű szolgáltatók, természetvédelmi szakemberek és intézmények, mezőgazdasági vállalkozások Célcsoport Vízügyi igazgatóságok , Önkormányzatok, víziközmű szolgáltatók, természetvédelmi szakemberek és intézmények, mezőgazdasági vállalkozások		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Csala Józsefné polgármester, Berényi Attila alpolgármester	Csávoly Községi Önkormányzat	Stratégiai és Operatív Program 5.1. A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz- és tájgazdálkodási platformok létrehozásával 7. Vízpótló rendszerek kiépítése	Érintettek köre Önkormányzatok, víziközmű szolgáltatók, természetvédelmi szakemberek és intézmények, mezőgazdasági vállalkozások	A vízpótlás térségi megvalósítása a területen meglévő, valamint tervezett vízilétesítmények (zsilipek, csatornák, víztározók stb...) bevonásával lehetséges. A vízilétesítmények jelentős része a területileg illetékes vízügyi igazgatóság kezelésében van, azok bevonása nélkül érdemi eredmény nem érhető el.	A területileg illetékes vízügyi igazgatóságok megjelenítése az érintettek körében	Érintettek köre Vízügyi igazgatóságok, Önkormányzatok, víziközmű szolgáltatók, természetvédelmi szakemberek és intézmények, mezőgazdasági vállalkozások		Köszönjük a javaslatot, ami alapján megtörtént a javítás.
Csala Józsefné polgármester, Berényi Attila alpolgármester	Csávoly Községi Önkormányzat	Stratégiai és Operatív Program			E-mailen hozzáfűzött javaslat: A javaslatok sorrendje logikai sorrendet takar. A 13-bekezdésnél próbáltuk kifejtetni az indokot, a 12. és 5. bekezdésre vonatkozó javaslat ennek eredménye. Reméljük érthető a javaslat (amúgy érdekes, hogy a víziközmű szolgáltatók szerepelnek eredetileg, pedig nekik a vízfogyasztáshoz van közüük, pótláshoz a tisztított szennyvíz kivételével szerintünk nincs, jelenlegi ismereteink alapján így igazából őket még akár törölnetnének is)			A víztakarékosság érdekében a víziközmű szolgáltatók is érintettek, ill. a célcsoportba tartoznak. Emellett a szöveget kiegészítettük a vízügyi igazgatóságok érintettségével.
Ceglédi Közös Önkormányzati Hivatal	Dr. Csáky Ádrás - polgármester		Vízkiészletek, vízminőség	A Homokhátság kiszáradása	A Homokhátság fejlődésének, valamint a vízgazdálkodás és a vízháztartás javulása érdekében kiemelten fontosnak tartjuk a környezetvédelem vonatkozásában a Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítása, helyreállítása című projektet , tekintettel arra, hogy a Homokhátság területének magasabb részein bekövetkezett talajvízszint-süllyedést a térség több témakörre kiható fejlődését akadályozó problémának tekinthetjük. A projekt során várhatóan a mikroklima, a gazdaság, a lakosság életminősége és a terület biodiverzitása is pozitív irányba változik			A javaslat alapján a projektre vonatkozó bekezdést kiegészítettük.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	BKMKH Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály	Stratégiai és Operatív Program 3.2 Tér szerkezeti jövőkép	A DTkH nyitottsága minden tekintetben javul. Északról Közép-Magyarország és a budapesti agglomeráció közlekedési folyosói, délről pedig a Szerbia irányába mutató nemzetközi vonalak továbbra is nagy forgalmat bonyolítanak majd (M5, M4, M0 közutak és a 100a, 140, 150 vasutak). Az autópályák terhelhetősége tovább növelhető, miután részben új építésűek, másrészt megfelelő műszaki színvonalúak és rendszeres karbantartásuknak köszönhetően nemzetközi összehasonlításban is a jó állapotúak közé tartoznak.	Nincs megfelelően hangsúlyozva a kombinált áru fuvarozás fejlesztése. A vasúti, vízi és a közúti fuvarozás hatékonyabb együttműködésével évi mintegy 50 ezer kamionnal lehetne kevesebb a magyarországi közutakon. A kombinált áru fuvarozás fejlesztésével jelentősen csökkenne a közutak és a környezet terhelése, új megrendelésekhez jutna a vasúti és vízi ágazat, és enyhíthető lenne a logisztikai szektor egyik legnagyobb kihívását jelentő sofőrhiány is. Ennek eléréséhez megfelelő ösztönzőrendszer kidolgozására, a vasúti szabályozók egyszerűsítésére és beruházásokra van szükség. Az intermodális vagy kombinált fuvarozás lényege, hogy az áru többféle fuvarozási mód kombinálásával jut el a célhelyére, miközben nem az árut rakodják át a tehergépjárműről a vasútra, hanem magát a szállítóeszközt, azaz a pótkocsit, vagy a szállítókonténer vált fuvarozási módot.	Szövegszerű módosítási javaslat oszlopban	A DTkH nyitottsága minden tekintetben javul. Északról Közép-Magyarország és a budapesti agglomeráció közlekedési folyosói, délről pedig a Szerbia irányába mutató nemzetközi vonalak továbbra is nagy forgalmat bonyolítanak majd (M5, M4, M0 közutak és a 100a, 140, 150 vasutak). Ezt azonban csak akkor lehet kiaknázni, ha az ezekre kapcsolódó közlekedési infrastruktúra megfelelően ki van építve és a szükséges egyéb szolgáltatások is biztosítottak (Pl. olyan ösztönzőrendszert kell kidolgozni, amely új fogalmakat generál a vasúti és vízi intermodális fuvarozási rendszerekre: fuvarszköz-, terminálfejlesztés-, fuvardíj támogatás stb.), valamint korszerűsíteni kell a vasúti szabályrendszert.		Köszönjük a javaslatot, amit szövegszerűen az adott fejezet részbe beemeltünk.
	BKMKH Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály	Stratégiai és Operatív Program 5.4 A vármegyéken átnyúló településkapcsolatok kialakítása, partnerséget ösztönző intézkedésekkel	Ahol a közlekedési infrastruktúra állapota nem kielégítő, ott továbbra is támogatandó az egy vármegyén belüli településeket összekapcsoló közlekedési infrastruktúra fejlesztése is. A Homokhátságot tágabb makrotérrel összekötő közlekedési kapcsolatok fejlesztése szintén továbbra is szükséges, különösen az eddig háttérbe szorult viszonylatok tekintetében, mind az országhatárokon belül, mind a határon átnyúló kapcsolatok tekintetében.	Környezetvédelmi szempontból, mindenképp a településeket összekapcsoló meglévő, de bezárt vasútvonalak fejlesztését szükséges előttérbe helyezni. Ez sokkal környezetkímélőbb, nem jelent új nyomvonal kijelölést, új zöldmezős beruházást.	Bezárt vasúti szárnyvonalak felülvizsgálata			Köszönjük az észrevételt, a javaslat alapján az érintett bekezdést kibővítettük.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	BKMKH Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály		Elkészült megvalósíthatósági tanulmány a személyszállítás újraindításáról a 152-es vasútvonalon		136, 146 (b), 149, 151, 153, 168 vasútvonalak felülvizsgálata	Elkészült megvalósíthatósági tanulmány a személyszállítás újraindításáról a 136, 146 (b), 149, 151, 152, 153 és 168-as vasútvonalakon		A 136-os vasútvonal jelenlegi szakaszán (Szeged-Röszke) a személyszállítás nem szünetel, a Szeged-Baja vasútvonal teljeskörű visszaépítését pedig más beavatkozási terület már tartalmazza (4. Határon átnyúló hálózatok és kapcsolatok erősítése). A 146-os vasútvonal Lakitelek-Kunszentmárton közötti szakasza jórészt a vizsgálati területen kívül esik, és nem tekinthető elővárosi vasútvonalnak. A 149-es vonal keskeny nyomtávú, nem éri el a fő vasútállomást, elővárosi forgalomba való állításához teljes átépítése lenne szükséges. Ennek szükségességét megkérdőjelezi, hogy célállomása, Kiskunmajsa jelenleg is elérhető normál nyomtávú vasútvonallal. Ezen vasútvonal esetében a turisztikai felhasználás felelesztésére látunk potenciált (kisvasút, hajtányos közlekedés). A 151-es Kunszentmiklós-Dunapataj vasútvonal kívül esik a tervezési térségen. A 153-as Kiskőrös-Kalocsa részben a vizsgálati területre esik, ám elővárosi vasútnak nem tekinthető, ebbe a beavatkozási területbe nem illeszhető bele. Az egykori 168-as Baja Zombor vasútvonal szintén kívül esik a tervezési területen. Ezzel szemben a 152-es Kecskemét-Fülöpszállás vonal által érintett 5 településről mintegy 4000 munkába járó ingázik Kecskemétre, a beavatkozási terület (elővárosi mobilitás fenntartható fejlesztése) céljához a személyszállítás ezen vasútvonalon történő újraindítása illeszkedik
	BKMKH Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály	12.4 A vármegyéken átnyúló településkapcsolatok kialakítása, partnerséget ösztönző intézkedésekkel	Ahol a közlekedési infrastruktúra állapota nem kielégítő, ott továbbra is támogatandó az egy vármegyén belüli településeket összekapcsoló közlekedési infrastruktúra fejlesztése is. A Homokhátságot tágabb makrotérségével összekötő közlekedési kapcsolatok fejlesztése szintén továbbra is szükséges, különösen az eddig háttérbe szorult viszonylatok tekintetében, mind az országhatárokon belül, mind a határon átnyúló kapcsolatok tekintetében.	Környezetvédelmi szempontból, mindenképp a településeket összekapcsoló meglévő, de bezárt vasútvonalak fejlesztését szükséges előtérbe helyezni . Ez sokkal környezetkímélőbb, nem jelent új nyomvonal kijelölést, új zöldmezős beruházást.	Bezárt vasúti szárnyvonalak felülvizsgálata			Köszönjük az észrevételt, a javaslat alapján az érintett bekezdést kibővítettük.
	BKMKH Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály		Elkészült megvalósíthatósági tanulmány a személyszállítás újraindításáról a 152-es vasútvonalon		136, 146 (b), 149, 151, 153, 168 vasútvonalak felülvizsgálata	Elkészült megvalósíthatósági tanulmány a személyszállítás újraindításáról a 136, 146 (b), 149, 151, 152, 153 és 168-as vasútvonalakon		A 136-os vasútvonal jelenlegi szakaszán (Szeged-Röszke) a személyszállítás nem szünetel, a Szeged-Baja vasútvonal teljeskörű visszaépítését pedig más beavatkozási terület már tartalmazza (4. Határon átnyúló hálózatok és kapcsolatok erősítése). A 146-os vasútvonal Lakitelek-Kunszentmárton közötti szakasza jórészt a vizsgálati területen kívül esik, és nem tekinthető elővárosi vasútvonalnak. A 149-es vonal keskeny nyomtávú, nem éri el a fő vasútállomást, elővárosi forgalomba való állításához teljes átépítése lenne szükséges. Ennek szükségességét megkérdőjelezi, hogy célállomása, Kiskunmajsa jelenleg is elérhető normál nyomtávú vasútvonallal. Ezen vasútvonal esetében a turisztikai felhasználás felelesztésére látunk potenciált (kisvasút, hajtányos közlekedés). A 151-es Kunszentmiklós-Dunapataj vasútvonal kívül esik a tervezési térségen. A 153-as Kiskőrös-Kalocsa részben a vizsgálati területre esik, ám elővárosi vasútnak nem tekinthető, ebbe a beavatkozási területbe nem illeszhető bele. Az egykori 168-as Baja Zombor vasútvonal szintén kívül esik a tervezési területen. Ezzel szemben a 152-es Kecskemét-Fülöpszállás vonal által érintett 5 településről mintegy 4000 munkába járó ingázik Kecskemétre, a beavatkozási terület (elővárosi mobilitás fenntartható fejlesztése) céljához a személyszállítás ezen vasútvonalon történő újraindítása illeszkedik

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Csendesné Bata Kinga	Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	3.3.3 Megújuló és innovatív társadalom	Ennek érdekében fejleszteni fogjuk a képzési rendszert, és javítani kívánjuk az oktatás minőségét.	Hiányzik a környezetvédelmi és természetvédelmi szemléletformálásra vonatkozó törekvés, ami nagyban elősegítené a lakosság elköteleződését az egyes változtatásokat igénylő területek mellett (pl.: vízviszartartás).	Érdemes lenne az oktatásba beépíteni a környezetvédelmi, természetvédelmi szemléletformálást is, ami nagyban elősegítené a lakosság elköteleződését az egyes változtatásokat igénylő területek mellett (pl.: vízviszartartás).	Ennek érdekében fejleszteni fogjuk a képzési rendszert, különös figyelmet fordítva a környezet- és természetvédelmi szemléletformálásra, és javítani kívánjuk az oktatás minőségét.		A javaslat alapján a vonatkozó bekezdést kiegészítettük.
Csendesné Bata Kinga	Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	3.4.2 Tanyák megőrzése és revitalizációja	A tanyák szerepének elvesztése vagy nem megfelelő használata a táj pusztulásához és idegen fajok terjedéséhez vezethet, ami súlyos károkat okozhat az ökológiai rendszerben.	Megfogalmazásbeli javítási javaslat: a "idegen fajok" helyett javasoljuk az "idegenhonos fajok" kifejezés használatát, utalva ezzel arra, hogy nem őshonosak hazánkban. Emellett javasolt kiegészíteni azzal is, hogy "inváziós tulajdonsággal rendelkező fajok", mert nem minden idegenhonos faj válik invázióssá.	Az idézett szövegrész módosítása a javaslat szerint	A tanyák szerepének elvesztése vagy nem megfelelő használata a táj pusztulásához és idegenhonos inváziós tulajdonságú fajok terjedéséhez vezethet, ami súlyos károkat okozhat az ökológiai rendszerben.		Köszönjük az észrevételt, az érintett mondatot pontosítottuk.
Csendesné Bata Kinga	Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	4.1.1 Külső koherencia	A fokozódó kihívások miatt a korábban elmaradt fejlesztési beavatkozások továbbra is fontos célként jelölhetők meg, mint pl. a Kiskunsági Nemzeti Parkkal történő együttműködés a turizmusfejlesztésben, vagy a tanyás térségek komplex infrastrukturális, gazdasági és társadalmi fejlesztése.	Megfogalmazásbeli javítási javaslat: az intézmény a "Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság", ezzel köthető együttműködés. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található a Kiskunsági Nemzeti Park területei, amik az igazgatóság területén belüli legértékesebb területek.	Az idézett szövegrész módosítása a javaslat szerint	A fokozódó kihívások miatt a korábban elmaradt fejlesztési beavatkozások továbbra is fontos célként jelölhetők meg, mint pl. a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósággal történő együttműködés a turizmusfejlesztésben, vagy a tanyás térségek komplex infrastrukturális, gazdasági és társadalmi fejlesztése.		Köszönjük az észrevételt, az érintett mondatot pontosítottuk.
Csendesné Bata Kinga	Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	4.2 A célok és a prioritások közötti kapcsolatok	Pest vármegyei Homokhátság - a térszervező agglomerációs kapurégió térségi cél a kiegyensúlyozott térszerkezet és gazdaság elérése érdekében a főváros agglomerációjának gazdasági- társadalmi potenciálját kívánja kiterjeszteni a Homokhátságra, ezáltal dinamizálni hosszú távon dinamizálni a teljes térséget.	A "dinamizálni" szó ismétlése.	Törölni a szóismétlést.	A Pest vármegyei Homokhátság - a térszervező agglomerációs kapurégió térségi cél a kiegyensúlyozott térszerkezet és gazdaság elérése érdekében a főváros agglomerációjának gazdasági- társadalmi potenciálját kívánja kiterjeszteni a Homokhátságra, ezáltal hosszú távon dinamizálni a teljes térséget.		Köszönjük az észrevételt, az érintett mondatot pontosítottuk.
Csendesné Bata Kinga	Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	5.6 Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával	"Érintettek köre Vármegyei és települési önkormányzatok, köztintézmények, gazdálkodók, kkv-k, civil szervezetek, Kiskunsági Nemzeti Park, lakosság"	Megfogalmazásbeli javítási javaslat: az intézmény a "Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság". A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található a Kiskunsági Nemzeti Park területei, amik az igazgatóság területén belüli legértékesebb területek.	Az idézett szövegrész módosítása a javaslat szerint	"Érintettek köre Vármegyei és települési önkormányzatok, köztintézmények, gazdálkodók, kkv-k, civil szervezetek, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, lakosság"		Köszönjük az észrevételt, az érintett mondatot pontosítottuk.
Csendesné Bata Kinga	Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	5.8 Önálló és egyedi idegenforgalmi progresszió, új turisztikai struktúrák és termékek bevezetésével	"Érintettek köre Vármegyei és települési önkormányzatok, gazdálkodók, kkv-k, civil szervezetek, Kiskunsági Nemzeti Park, lakosság, turisták"	Megfogalmazásbeli javítási javaslat: az intézmény a "Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság". A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található a Kiskunsági Nemzeti Park területei, amik az igazgatóság területén belüli legértékesebb területek.	Az idézett szövegrész módosítása a javaslat szerint	"Érintettek köre Vármegyei és települési önkormányzatok, gazdálkodók, kkv-k, civil szervezetek, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, lakosság, turisták"		Köszönjük az észrevételt, az érintett mondatot pontosítottuk.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Csendesné Bata Kinga	Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	9.2. A DTKH Területfejlesztési Konceptiójában megfogalmazott prioritásokhoz javasolt indikátorok	Ökoszisztéma szolgáltatások minőségi változása (invazív fajok felszínborításának változása, környezetvédelmi, tájvédelmi projektek száma, természetvédelmi területek nagysága)	Az idézett szöveg önmagában helytálló, ugyanakkor felhívjuk a figyelmet arra, hogy a dokumentum semmilyen intézkedést nem fogalmaz meg az idegenhonos inváziós fajok visszaszorítása érdekében. Nem szerepel benne, hogy mely fajok érintik a területet, ahogyan az sem, hogy a természetvédelmi területeken kívül, ahol nem a nemzeti park igazgatóságok a kezelők, hogyan kívánják például a dísznövényként ültetett idegenhonos inváziós fajtától megszabadítani a területet, annak érdekében, hogy ne tudjon propagum átkerülni a lakott területekről a természeti területekre.	Amennyiben indikátorként szeretnék bevonnni az idegenhonos inváziós fajokat vagy a természetvédelmi területek nagyságát, akkor javaslat a teljes dokumentumba átvezetni ezeket a szempontokat, kezdve a szemléletformálással, egészen a konkrét intézkedésekig (pl.: irtási akciók). Ezek a szempontok beépíthetők a jelenlegi koncepciókba (pl.: biogazdálkodás fellendítése).			Köszönjük a javaslatot! A 6. prioritás 'Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával' 3. beavatkozási területének intézkedései között szerepel az idegenhonos fajok terjedésének visszaszorítása, az 1. beavatkozási területben pedig a bio- és ökológiai gazdálkodás ösztönzése. A környezetvédelmi szempontú szemléletformálás pedig több prioritásban és beavatkozási területben megjelenik, de általános szempontból mind az átfogó célok, mind az elvek között szerepel.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	3.	"A legfontosabb változás az éves átlaghőmérséklet 10-23%-os növekedése. A csapadék mennyisége a modellek szerint a bázishoz képest -8% és 6% között várható, azonban annak éven belüli eloszlása jelentősen megváltozik, megnő a téli évszak csapadékösszege, mely elsősorban eső formájában hullik, hiszen a felmelegedés hatására a fagyos napok száma akár 15-25%-kal csökkenhet."		Javasolt egy táblázattal szemléletleni a változó értékeket, a hőmérséklet változását akár mozgóátlagolással. Az éves átlaghőmérséklet változását % helyett javasolt oC fokos növekedésben megadni. A diagramok szemléletesebbé teszik a tervdokumentumot, amely jelenleg szinte kizárólag leíró részeket tartalmaz.			Köszönjük a javaslatot! A környezeti elemek és azok változásainak adatokkal, térképekkel és diagramokkal alátámasztott bemutatását, valamint a folyamatok értékelését a Területfejlesztési Konceptió tartalmazza. A jövőkép peremfeltételeinek ismertetése során a klímaváltozás térségi hatásainak fő irányait kívántuk csak megismertetni. A klímamodellek eredményeit tekintve az egyes tényezők pl.: éves középhőmérséklet, fagyos napok száma, csapadékmennyiség abszolút értékeit, vagy azok konkrét számszerű változását célszerű nagyon óvatosan kezelni, ezért választottuk a százalékban történő adatközlést. A javaslatot annyiban megfogadtuk, hogy az éves középhőmérséklet változást Celsius fokban is jeleztük, illetve a klímaváltozás hatásait mutató kompozit térképeket illesztettünk a szövegbe.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	3.	A fentiek összegzéseként fontos kiemelni, hogy a legkedvezőbb esetben is a Homokhátság térsége vízhiányos lesz, így a klímaváltozáshoz az itt élőknek mindenképpen alkalmazkodniuk kell!		Szemléltetésképpen javasolt csapadéktérképet mellékelni. Összességében kevés a dokumentumban a szemléletes ábra, térkép, diagram. A tervdokumentum elején hasznos lehet egy, a térséget bemutató térkép (vármegye-, járás- és településhatárokkal, nevekkal).			Köszönjük a javaslatot! A 3. fejezetbe bekerültek a klímaváltozás hatásait szemléltető kompozit térképek. Más véleményező javaslatára a tervezési munkafolyamatról bekerült egy Gantt diagram is az Operatív Program munkarészébe. A javaslat alapján a tervdokumentum elejére egy térképet is beillesztettünk a tervezési területről. Emellett a térség sajátos területi jellemzőkkel rendelkező területi egységeinek a térképe a 3.4.4-es alfejezetben is megtalálható.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	3.	"magas hozzáadott értékű munkahelyek jönnek létre a térségben"		Javasolt kicsit jobban kifejtetni, hogy mit értenek "magas hozzáadott értékű munkahelyek" alatt			Köszönjük az észrevételt, az érintett mondatot pontosítottuk.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	3.			A megvalósítandó célok felsorolása mellett, javasolt azokat egy táblázatba foglalni a Konceptió részben is.			Köszönjük az észrevételt, egy összefoglaló táblázat készült a célrendszerrel, melyet a "3.3 Átfogó célok" című alfejezet elején helyeztünk el.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	9.	pl. „felszín alatti víztározó kapacitás – m ³ ” „megírt koncepciók és stratégiaiák száma”	Néhány indikátor mérése nehézkes és/vagy nem is specifikus, mert nem lehet tudni (mérni), hogy a fejlesztések hatásai vagy egyéb külső hatások befolyásolják (pl. munkanélküliek száma).	Javasolt a releváns, operatív programokban alkalmazott és egyéb, Bizottság által javasolt mutatók használata, annál is inkább, mert a fejlesztések jelentős része uniós forrásból fog megvalósulni, így a kapcsolódó indikátorokat kötelező lesz mérni.			A DTKH sajátos regionális, adminisztratív helyzetére és jellemzőire (pl.: tanyás térség) való tekintettel, szakmai megfontolásokat követve, a dokumentumban egy szélesebb körű indikátorpalettát javasoltunk, mely nem zárja ki más mutatók használatát. Az indikátorok kapcsán érkezett más javaslatok alapján azok körét módosítottuk, az adatok elérhetőségre vonatkozó információkkal bővítettük a Program és a Területi Hatásvizsgálat dokumentumait is. A társadalmi egyeztetés során beérkezett javaslatok alapján a Program mellékleteként összeállításra került egy adattábla, amely tartalmazza az indikátorok kezdő és célértékeit is (ott, ahol azok értelmezhetők). A kiválasztott mutatók egy része a program végrehajtását méri pl.: felújított külterületi dűlőutak hossza, melyek kezdő értéke természetesen 0. Fontos azonban megjegyezni, hogy a felhasználható forrásokat és a kapcsolódó projekteket övező jelenlegi bizonytalanság miatt, egy későbbi fázisban, már a konkrét projektek, beavatkozások ismeretében szükséges lehet az indikátorkészlet felülvizsgálata, a célértékek pontosítása. A jelenleg megjelölt mutatók, meglátásunk szerint jó alapot adnak ehhez.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	1.			Rövidítésjegyzék híján javasolt az első alkalommal feloldalni a rövidítéseket, a továbbiakban csak utalni rá (DTKH, TOP Plusz stb.)			Köszönjük az észrevételt, leiratot rendeltünk a vonatkozó rövidítésekhez
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	1.	...az alapvetően a 2021-2027 időszakra vonatkozik, de annak keretein túlmutasson és középtávú célokat és prioritásokat jelöljön ki 2030-ig.	Az időtávnál 2021-2027 van meghatározva 2030-ig túlmutatva.	Annak ellenére, hogy a támogatási időszak valóban 2021-ben kezdődött, nem szerencsés, hogy egy koncepció és program tervezése az elfogadás előtt 3 évvel kezdődik. Javasolt a program tervezési időszakának következetesen 2024-2030-at tekinteni, ez az n+2 szabály miatt magában foglalja a 2029-ig tartó időszakot is.			Köszönjük az észrevételt. A tervezési időtáv tekintetében több egymásnak ellentmondó ajánlást kaptunk, ezzel kapcsolatban újbóli egyeztetés után az Önök javaslatát fogadjuk el.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	2.1 f			A fejezetben az új, hatályos területfejlesztési törvényre kell hivatkozni a régi helyett (amely a koncepció és program jelenlegi egyeztetési változat készítésekor volt hatályos).			Köszönjük a javaslatot, beletettük a hivatkozást.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	2.2 f		A tervezési keretek bemutatása fejezet bemutatása szinte kizárólag a TOP-Plusz forrásokra koncentrált.	A Homokhátság vízpótlása, vízviszartartása szempontjából kiemelt jelentőségű lenne a KEHOP Plusz prioritásaihoz való illeszkedés bemutatása is, hiszen a (korlátozott) hazai források mellett ez jelenthetne érdemi előrelépést a vízháztartás helyreállításában. Amennyiben e források már ki is merültek, az igények és lehetőségek bemutatása fontos lenne a következő támogatási időszak tervezésével kapcsolatban is.			Köszönjük az észrevételt, az érintett alfejezetet pontosítottuk.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	3.5 f			Az elvek és horizontális célok fejezetben "a területi egyenlőtlenségek csökkenése..." céloknál Bács-Kiskun vármegye mellett meg kellene említeni Pest vármegyét is, hiszen Cegléd-Nagykőrös körüli részei a Homokhátság részeként a vármegye legkedvezőtlenebb helyzetű térségei.			Köszönjük az észrevételt, az érintett mondatot pontosítottuk.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	4.1.1 f		Az Európai Unió Területi Agendája 2020 nem tartalmaz konkrétumot, ráadásul az időtávja is lejárt, jelen dokumentumnál korábbi, ezért javasolt kihagyni. (A következő TA2030-al való koherencia bemutatásra került.)	A táblázat Európai Unió Területi Agendája 2020 c. sor törlése javasolt.			Köszönjük az észrevételt, a megjelölt sort eltávolítottuk
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	4.2 f	„„magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával” térségi cél prioritás erősebb kapcsolódással bír az alapvetően agrárkarakterű, nagyobb külterületi népességárányal rendelkező Nyugat-és Közép Homokhátságon, mint a Pest vármegyei települések esetében, ahol erőteljesebb a Budapesti Agglomeráció gazdaságélénkítő hatása.”	A Pest vármegyei Homokhátsághoz tartozó települések a térség egészéhez képest kifejezetten erős agráriparral rendelkeznek: pl. Cegléd-malomipar, Nagykőrös-konzervipar, Körösterület-tejipar. Hasonlóan nincs kiemelve Kelet-Homokhátság, fejlettebb, magasabb hozzáadott értékű termeléssel (Kistelek-tejipar, Szatymaz-Bordány környéke fóliás növénytermesztés, határ mentén Mórahalom-Mórakert).	A magas minőségű élelmiszergazdaság horizontális célként javasolt az egész Homokhátság térségére.			Szeretnénk jelezni, hogy még a javaslattevő fázis során a koncepcióban megfogalmazásra került, és itt megismételt térségi célok a stratégiai és operatív programban már általánosabb érvényű prioritásokhoz kapcsolódnak, lásd. 4.2 Célok és prioritások kapcsolata: "a térségi célok prioritásai nem kizárólagosak, azaz nemcsak az adott térségre értelmezendők, a kapcsolódások az allokálandó források adott térség felé való csatornázásának elsőbbségét szimbolizálják." Ennek megfelelően természetesen a Nyugat Homokhátságon kívül is lehet hozni példákat (településeket, termékeket, üzemeket) amelyek ezen térségekben meglévő erős agrárkarakterről tanúskodnak, és ezen prioritás beavatkozási pontjai, intézkedései is érvényesek lehetnek rájuk. Azonban összességében a Pest megyei Homokhátság sokkal kevésbé élelmiszergazdasági profilú, számos egyéb kiugrási lehetőséggel rendelkezik, így indokolt, hogy ezen prioritásnak ne ezen terület legyen a fő fókusza. De ismételtlen hangsúlyozzuk, kizárva sincs belőle.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	4.2 f		Nehezen értelmezhető célstruktúra tábla, látszólag két szinten vannak prioritások.	Célszerű lenne a táblázatot úgy átszerkeszteni, hogy egyértelmű legyen, 3 prioritás tartozik a specifikus célokhoz, 5 pedig 5 különböző térségi célhoz. Más struktúrában be lehetne mutatni azt is, hogy a térségi célok kapcsolódhatnak a specifikus célokhoz is. Javasolt a célstruktúra-ábrán szerepeltetni a horizontális célokat is.			Az ábra fő szerkesztője az volt, hogy tükrözze a célok hierarchiáját - az átfogótól a térségiig. A prioritások valóban két sorban jelennek meg, de ez csupán az áttekinthetőséget szolgálja, hierarchiáról, alá- vagy fölérendeltségi viszonyról nem beszélhetünk, ezt a dokumentum egésze egyértelműsíti. Ennek megfelelően nem tartjuk indokoltnak az ábra átszerkesztését.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály	5.2 f		Átfedések "A tanyarendszer revitalizációja" prioritáson belül tervezett tevékenységek között	<p>A „2. Közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése a tanyás területeken” c. beavatkozásban a külterületi tanyák kerékpárutakkal való összekötése irreális elvárás. Megoldás – főleg a homokkal fedett térszinek esetén – a megerősített (pl. zúzottköves) mezőgazdasági utak kialakítása a környezeti fenntarthatóság szem előtt tartásával. Ezért javasolt lehet összevonni a „9. Tanyás területek közlekedési lehetőségeinek javítása” c. beavatkozást a „Tanyás területek elérhetőségének javítása” címmel, hiszen hasonló célokat szolgál. Szintén ebben a fejezetben a tanyán élők megfelelő életminőségének biztosítása érdekében valamelyik pontot (pl. 1. Külterületi lakosság életminőségének javítása, a népességmegtartó képesség fokozása) javasolt kiegészíteni az egészséges ivóvíz biztosításával.</p> <p>Az „5. Tanyáépületek környezettudatos, energiahatékony megújítása” részben javasolt feltüntetni a szigetszerű (akkumulátorra termelő) háztartási méretű kiserőműveket (napelemes és szélturbinás rendszereket), amelyek az elektromos hálózatra nem kapcsolt tanyák elektromosenergia-igényét biztosíthatja.</p>			A javaslatokat beépítettük a prioritás 2., 5., 6. és 9. beavatkozási területeinek kifejtésébe. Helyesbítettük a kerékpáros közlekedéssel kapcsolatos valóban félreérthető mondatot. Kiemelnénk ugyanakkor, hogy a 2. és a 9. beavatkozási terület tudatosan kerüljék elkülönítésre. Az előbbi alapvetően közlekedésszervezési feladatokat taglal, relatíve kisléptékű műszaki beruházásokkal, melyek célja a meglévő - nem személygépkocsira alapozott - kapacitások jobb hasznosulása. Ezzel szemben az utóbbi tartalmazza a kiterjedt, nagy költségvetésű, a személygépjármű közlekedéséhez kapcsolódó projekteket, melyek több esetben új kapacitásokat létrehozására is irányulnak.
	KTM Stratégiai Tervezési és Monitoring Főosztály			Egyéb, átgondolásra javasolt szempontok	<p>Javasolt a Duna-Tisza közli Homokhátság koncepció és program dokumentumokban megjeleníteni, figyelembe venni az egyes érintett vármegyék ITP-jében foglalt Homokhátság térségre vonatkozó elképzeléseket. Sok esetben a fejlesztések a Homokhátság területére vagy azzal átfedő területekre vonatkoznak. Pl. Csongrád-Csanád vármegyében a Homokhátság települései ugyanúgy tartozhatnak a Duna-Tisza köze, Szeged városrésze vagy az FVS nélküli városok célterületeihez is. Az itt végbemenő fejlesztések részben tehát hozzájárulnak a Homokhátság fejlesztéséhez is. Ugyanígy említhetők Pest vármegyében a Ceglédi járás Homokhátsághoz tartozó települései is, amelyek a vármegye legkedvezőbb helyzetű (agrár-dominanciájú) települései egyben.</p> <p>- Javasolt megvizsgálni, hogy az egyes vármegyei forrásokból mennyi juthat a Homokhátság településeihez. Ezért elsősorban – már az adatok hozzáférhetősége miatt is – olyan indikátor-készlettel célszerű dolgozni, amely az OP-kban is szerepel, hiszen a tervezett tevékenységek a legtöbbszor átfednek. Hasonlóan javasolt eljárni a többi releváns OP, elsősorban a KÉHOP Plusz és GINOP Plusz esetében is. Mindezeket azért is fontos kiemelni, mert a mostani tervek érvényesek (és hatályosak) lesznek a következő időszak tervezése idején is, s ezekkel megalapozhatók, alátámaszthatók lesznek a valós térségi igények.</p>			Köszönjük a megjegyzéseket. A Stratégiai és Operatív program kialakításakor kiemelt figyelmet fordítottunk a vármegyei anyagok beépítésébe a tervezésbe, így pl. a Csongrád-Csanád Vármegyei Homokhátságra fókuszáló 8. prioritás (Önálló és egyedi idegenforgalmi progresszió, új turisztikai struktúrák és termékek bevezetésével) kifejezetten rezonál Csongrád-Csanád Vármegye Területfejlesztési programjának „Fenntartható megyei turisztikai rendszer kiépülését támogató intézkedések” prioritásához. Emellett azért törekedtünk arra is, hogy a Homokhátság sajátos fejlesztési igényeinek megfelelő, térséget összekötő beavatkozási területeket és prioritásokat is megfogalmazzunk. Az egyes prioritások és beavatkozási területek forrásigényének meghatározásakor is figyelembe vettük a vármegyei dokumentumok forrásallokációját. Azonban nem állt rendelkezésünkre településbontott forrástábla, hogy kiszűrhessek a megyei forrásokból kifejezetten a Homokhátság területére jutó forrásokat, így egyéb szempontokat (operatív programokban lehívható források, egyes prioritások forrásigénye) is figyelembe véve alakítottuk ki a Program forrásallokációját.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	5. A KONCEPCIÓ ÉS A PROGRAM ÁLTAL BEFOLYÁSOLT PROGRAMOKRA, PROJEKTEKRE VONATKOZÓ JAVASLATOK	Mind a Koncepció (térégi cél: Nyugati-és Közép-Homokhátság – a multifunkcionális agrárium és élelmiszergazdaság térsége) mind a Program (P6: Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával) kiemelten kezeli az élelmiszergazdaság fejlesztését. E téren javallott akár mintagazdaságok kialakítása révén fenntartható mezőgazdasági gyakorlatokat elterjeszteni, mint pl. agroökológia, vagy regeneratív gazdálkodás.		A javasolt fejlesztéssel egyetértünk, esetlegesen a P8 (Őnálló és egyedi idegenforgalmi progresszió, új turisztikai struktúrák és termékek bevezetése) prioritás ötvözésével javasolt lenne az ökoturisztika, kiemelt minőségű termékek népszerűsítésére irányuló turisztikai fejlesztések hangsúlyozása a Homokhátságon.			Köszönjük a javaslatot. A 8. prioritás 3. beavatkozási területe (Tanyasi vendégfogadás és gasztroturizmus fejlesztése) a javaslatnak megfelelően kapcsolatot teremt a két célkitűzés között. A beavatkozási területet kiegészítettük a fenntartható (ökológiai, rövid ellátási láncok) élelmiszergazdaság termékínálatának beépítésével.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Általános		Mind a Stratégiai és Operatív Program 2024-2030, mind pedig a Területi hatásvizsgálati dokumentumban több helyen szerepel légszennyező anyagként a PM10 frakció, ugyanakkor nem esik szó a PM2,5 frakcióról, valamint a térségre jellemző pollenszennyeződésről, melynek humánegészségügyi hatásai egyre erőteljesebbek.	Javasoljuk a légszennyezésről, levegőminőségről szóló fejezetekben feltüntetni mind a PM2,5, mind pedig a pollenszennyezés jelenségét, illetve a vonatkozó fejezetek esetében ezen légszennyezők csökkentésének fontosságát.			Köszönjük a javaslatot, ami alapján kiegészítéseket tettünk a dokumentumok szövegében. A Stratégiai és Operatív Program 3.13-as fejezetében, valamint a Területi Hatásvizsgálat 3.4.3-as fejezetében említésre került a PM2,5, valamint a pollenszennyezés csökkentésének fontossága.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 3.2. Tervezési jövőkép (16. oldal)	A DTkH nyitottsága minden tekintetben javul.		A közlekedési hálózat részeként, a 142-es számú vasútvonal optimalizálásával, valamint a V0 vasútvonal lehetséges jövőbeli szerepével szintén korszerűsödhet a térség közlekedése.			Köszönjük az észrevételt, amely alapján az említett közlekedési vonalak lehetséges szerepét beemeltük a szövegbe.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 3.2. Tervezési jövőkép (16. oldal)	Az autópályák terhelhetősége tovább növelhető, miután részben új építésűek, másrészt megfelelő műszaki színvonalúak és rendszeres karbantartásuknak köszönhetően nemzetközi összehasonlításban is a jó állapotúak közé tartoznak.	A megállapítás csak részben igaz. Különösen az M5 autópálya esetében merülhetnek ki gyorsan a rendelkezésre álló kapacitások. Egyes Pest vármegyei szakaszok már jelenleg is 90-100%-os kapacitáskihasználtsággal működnek. Figyelembe véve a térség folyamatban lévő ipari fejlesztéseit (pl. Kecskemét, Szeged), valamint a Homokhátság tágabb környezetében (pl. Balkán, Erdély) várhatóan emelkedő áruszállítási igényeit, a jelenlegi forgalmi kapacitások gyors kimerülése várható. Az M8-as gyorsforgalmi út, illetve méginkább a V0, a 150-es vonal és meglévő vasúti kapacitások (140, 142) fejlesztése nélkül, az M5 autópálya meglévő keresztmetszetei 5-10 éven belül nem tudják majd kielégíteni a nyugat felé irányuló forgalmi igényeket.	Kérjük az érintett mondat átdolgozását és kiegészítését a vasúti fejlesztések (140, 142, 150, V0) áru- és személyforgalomban várható hatásainak kiemelésével!			Köszönjük az észrevételt, amely alapján az érintett szövegrészt kiegészítettük.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 3.2. Tervezési jövőkép (16. oldal)	2026-ig további állami fejlesztések várhatók az M44-en a Szentkirály–Lakitelek szakaszon (39 km)		Javasolt az adott mondat kiegészítése	2026-ig további állami fejlesztések várhatók az M44-en a Szentkirály–Lakitelek szakaszon (39 km), valamint ennek folytatásaként Kecskemét (5 sz. főút)- Szentkirály között (32,3 km)		Az észrevétel alapján kiegészítettük a bekezdést.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 3.2. Tervezési jövőkép (16. oldal)	A térségbe érkező, nagy forgalmat bonyolító autópályák, főutak, vasutak mentén kiépülő eszközváltási háttér (P+R),		Javasolt az "eszközváltási háttér" kifejezés módosítása, pontosítása	A térségbe érkező, nagy forgalmat bonyolító autópályák, főutak, vasutak mentén kiépülő "módváltási zónák" (P+R, autóbusz és vasúti megálló, járműmegosztó rendszerek)...		A bekezdést kiegészítettük a javaslatnak megfelelően.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 3.3.2. Kiegészítővel támogatott térszerkezet és gazdaság (19. oldal)			Javasolható, hogy az adott fejezet keretében a fenntartható, magasabb hozzáadott értékű gazdaság kialakítása mellett, nagyobb hangsúlyt kapjon az alapanyag és erőforrásigényes gazdasági ágazatok átgondolt (a környezet teherbíró képességét és a tájterhelhetőséget jobban figyelembe vevő) telepítése, a környezeti adottságokhoz jobban illeszkedő gazdasági ágazatok preferálása.		A javaslatnak megfelelően kiegészítettük a fejezetet, kiemelve a környezeti adottságokhoz igazodó ágazatok preferálásának fontosságát.	
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 3.4.4. A Homokhátság területfejlesztési térségeinek térségi céljai (25. oldal)	Kecskemét erős gazdasági hátterére és az elmúlt évtized dinamikus gazdasági fejlődésére alapozva a Homokhátság ipari, logisztikai és kulturális centruma szerepkör bővítése és erősítése célkitűzést fogalmaztuk meg a Kecskeméti várostérség területfejlesztési térség számára.	Figyelembe véve a homokhátsági terület klimatikus és környezeti érzékenységet, valamint Kecskemét gazdasági szerkezetének egyre erőteljesebb feldolgozóipari (ezen belül járműipari) túlsúlyát, ennek oldása mindenképpen kívánatos lenne.	A leírtak figyelembe vételével, szerencsebb lenne a célmeghatározásban az "ipari" szó kerülése, helyette a "gazdasági és innovációs" szavak használata.	Kecskemét erős gazdasági hátterére és az elmúlt évtized dinamikus gazdasági fejlődésére alapozva a Homokhátság gazdasági, innovációs, logisztikai és kulturális centruma szerepkör bővítése és erősítése célkitűzést fogalmaztuk meg a Kecskeméti várostérség területfejlesztési térség számára.		A javaslat alapján módosítottuk az érintett bekezdést.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 3.5.1. Elvek (27. oldal)		Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 3.5.2. Horizontális célok (30. oldal) található a Fenntartható fejlődés horizontális célja, melyet jól kiegészítene/megtámogatna egy olyan általános alapelv, amely a klima- és környezettudatos, ökológiai alapú terület- és településfejlesztés szükségességét fogalmazná meg.	Az elvek sorába javasoljuk felvenni a klima- és környezettudatos, ökológiai alapú terület- és településfejlesztés elvét, melyet mind a területhasználati/területrendezési tervezés, mind pedig a fejlesztési tevékenység során szem előtt kellene tartani.			Köszönjük az észrevételt, ami alapján az érintett szöveget kiegészítettük.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 5. A prioritások bemutatása (39-75. oldal)			A prioritásokhoz kapcsolódó indikátorok esetében javasolható lenne, az adat forrásának feltüntetése is, az ellenőrzés és nyomonkövetés érdekében.			Köszönjük a módosítási javaslatot! A javasolt indikátorok körét a Monitoring terv fejezet, illetve a Területi hatásvizsgálat Monitoring fejezete tartalmazza. Úgy gondoljuk e fejezetekben célszerű az indikátorok lehetséges adatgazdái és forrásait megjelölni, így e két részt bővítettük ki a kért információval.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 5. A prioritások bemutatása (55. oldal)		2. Elővárosi településkapcsolatok fejlesztése, mobilitás fenntartható fejlesztése bekezdésben az Elővárosi vasútközeledés fejlesztése pontban a felsorolás nem teljes.		Elővárosi vasútközeledés fejlesztése (140-es, 142-es és 145-ös vasútvonal), a 152-es Fülöpszállás Kecskemét vasútvonal esetében a személyforgalom megszüntetésének felülvizsgálata.		Köszönjük az észrevételt, ami alapján az érintett szöveget kiegészítettük.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 8. A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása (83. oldal)		A homokhátsági fejlesztéseket elősegítő lehetséges finanszírozási keretek közel sem teljesek. A szerzők csak az unió strukturális alapjaival, az RRF kereteivel és a főbb nemzeti támogatási programokkal foglalkoztak. Holott a potenciálisan rendelkezésre álló keretek ennél lényegesen szélesebb palettán mozognak.	Javasolható a meglévő források mellett a közvetlen uniós pályázati alapok (pl. Horizon Europe, LIFE, Invest EU, CEF, Digitális Európa, Igazságos Átmenet Alap, stb.), a Zöld Kötvények bemutatása is. Ezek mellett nem esik szó sem a települési forrásokról, sem a hitelprogramokról, sem pedig az egyéb hazai pályázati lehetőségekről sem, melyek pótlása teljesebb képet adhat a potenciálisan rendelkezésre álló források köréről.			Köszönjük a kiegészítő javaslatot, amelyet beépítettünk a hivatkozott fejezet szövegébe.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 11.2. A fejlesztési források áttekintése (96. oldal)		Indokolt lenne a 2. táblázat kiegészítése az egyéb finanszírozási lehetőségek bemutatásával.				Köszönjük az észrevételt, kiegészítettük a táblázatot!
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 12. A tervezett térségi fejlesztési elképzelések prioritás szerinti csoportosításban (102-145. oldal)			Az adott fejezet keretében javasolható a prioritásokhoz kapcsolódó indikátorok egy oszloppal történő kiegészítése, melyben az adatok forrása kerülhetne feltüntetésre.			Köszönjük a módosítási javaslatot! A javasolt indikátorok körét a Monitoring terv fejezet, illetve a Területi hatásvizsgálat Monitoring fejezete is tartalmazza. Úgy gondoljuk e fejezetekben célszerű az indikátorok lehetséges adatgazdái és forrásait megjelölni, így e két részt bővítettük ki a kért információval.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 13.1.1. Aktualitások és változó szakpolitikai körülmények (146. oldal)	"Az új területfejlesztési koncepció térhasználat alapú megközelítéssel élne, a fókuszban pedig a kis- és középvárosok, valamint a „funkcionálisan összetartozó térségek” (így akár a DTKH is) lennének."	Miután a szerzők vélhetően az új országos területfejlesztési koncepcióra (OTK) hivatkoznak, ezért szerencsésebb lenne a "térhasználat alapú" kifejezés helyett a "területi/térségi alapú"-t használni. A térhasználati alapú megközelítés alatt inkább rendezési típusú kérdésekre kaphatunk választ, amely elsődlegesen a "hogyan, milyen módon" (használhatom a teret) típusú kérdéseket hivatott megválaszolni. A fejlesztési típusú megközelítésnél pedig inkább a "mit és hol, mire van szükség" típusú kérdésekre keresik a szakemberek a válaszokat. Itt kerülnek elő azok a tércategóriák (hol?) melyekre a szerzők is utalnak (pl. fókuszban a kis- és középvárosok, funkcionálisan összetartozó térségek lehetnek).		Az új területfejlesztési koncepció területi/térségi alapú megközelítéssel élne, a fókuszban pedig a kis- és középvárosok, valamint a „funkcionálisan összetartozó térségek” (így akár a DTKH is) lennének.		A mondatot helyesbítettük az észrevételnek megfelelően

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 13.1.3. Humánerőforrások, lehetséges szereplők, partnerek (147. oldal)	"A területfejlesztési tevékenységekhez rendelkezésre álló humánerőforrás állomány jelenleg alapvetően a vármegyénél, illetve az azok tulajdonában lévő cégeknél áll rendelkezésre."	Az adott megállapítással csak részben tudunk egyetérteni. Ha csak a vármegyénél, illetve azok tulajdonában lévő cégek területfejlesztési szakembereire támaszkodhatna a DTkH területfejlesztése az jelentős problémát eredményezne. Meggyőződésünk, hogy a térségben jelentkező és megoldandó területfejlesztési feladatok ellátására a jelzett humán erőforrás állomány nem elégséges. Nem szabad elfeledkezni arról, hogy a DTkH területe a települések közigazgatási területeinek összességéből áll, így a nagyobb települések önkormányzatainak szakemberei és városfejlesztő társaságai is jelentős potenciált képezhetnek a térségi összefogást igénylő feladatkörökben.	Véleményünk szerint a mondat kiegészítésére lenne szükség azzal a megállapítással, hogy a területfejlesztési tevékenységhez rendelkezésre álló humánerőforrás állomány a vármegyék, illetve az azok tulajdonában lévő cégek mellett, a nagyobb települések önkormányzatainál és városfejlesztő társaságainál áll rendelkezésre, melyek további fejlesztésére - a területi/térségi szemlélet erősödésével párhuzamosan - szükség mutatkozik.			A bekezdést a javasolt módosítások beépítésével kiegészítettük.
Kanalas Imre	Kecskeméti Városfejlesztő Kft.	Stratégiai és Operatív Program 2024-2030 13.1.4. A végrehajtás során bevonható intézmények és szervezetek (148. oldal)			Javasoljuk a lista felvenni az érintett vármegyei jogú városok városfejlesztő társaságait, valamint a területi hatáskörrel rendelkező víziközmű cégeket, érintett vízügyi igazgatóságot, hulladékkezelő és erdészeti társaságokat is.			A javaslat alapján kiegészítettük az érintett szövegrészt.
Szabó István	Pest Vármegye				1.0 "Erősíteni a zöld infrastruktúra szerepét. akár például egy új Fenntartható település gazdálkodás című specifikus célként."			Köszönjük a javaslatot! A zöld infrastruktúra fejlesztésének fontosságával egyetértünk, azonban újabb célok, prioritások beemelését nem tartjuk indokoltnak. Elsősorban azért, mert úgy véljük, a potenciálisan a fenntartható településgazdálkodás körébe tartozó intézkedéseket a meglévő célok és hozzájuk tartozó prioritások kellőképpen lefedik (pl. fenntartható térségi víz- és tájgazdálkodás kialakítása). Másodsorban a túl sok cél és prioritás deklarálását általános tervezési szempontból sem tartjuk kívánatosnak. Harmadrészt a célrendszer már a területfejlesztési koncepció javaslattevő fázisában rögzítésre került.
Szabó István	Pest Vármegye				1.1. "A fák fasorok telepítése, környezeti terhelések mérséklésének egyik fő eszköze a városi klíma levegőtisztaság talajállapot, vízháztartás, satöbbi vonatkozásában. (...) A közösségi közlekedést használók körében bekövetkezett rosszullétek számának jelentős csökkenése érhető el a várakozóhelyek fásítási sával árnyékolásával zöldfelületi ellátásának javításával, ivókutak és ülőbútorok telepítésével "			Köszönjük a javaslatot! Fenntartható tájgazdálkodás beavatkozási területet (12.1.) kibővítettük a fasorok, mezővédő erdősávok létesítése intézkedéssel, valamint az Elővárosi településkapcsolatok, a mobilitás fenntartható fejlesztése beavatkozási területbe (12.4.) integráltuk a megállóhelyek infrastruktúrájának és árnyékolásának javítását.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Szabó István	Pest Vármegye				1.2. "Javaslom a zöldfelületi ellátás fejlesztésének a csapadékvíz visszatartásával való összekapcsolását is. A villámárvizek levezetése fontos az élet és vagyonbiztonság érdekében, ugyanakkor a vízmennyiség minél nagyobb részének a helyben tartása, hasznosítása a cél. Ahogy ez megfogalmazásra is kerül több más aspektusban. "			A városi csapadékvíz-menedzsment rendszerek megvalósítása beavatkozási terület (12.1) elősegíti a csapadékvíz minél nagyobb részének helyben tartását, tartalmazza a városi vízvisszatartás és zöldfelület-gazdálkodás összekapcsolását.
Szabó István	Pest Vármegye				1.3. "A felszín alá telepíthető esővíztároló költséghatékonyan oldhatják meg lokálisan a zöldfelületek öntözését az adott zöldfelület nagyságához méretezve vagy szikkasztó atyák el lassan a csapadékvíz csatornával nehezen elérhető utcákban a problémát okozó csapadékvizet. Ez a megoldás a pangó vizes területek szűnyög bölcstől létrejöttét is megakadályozza. "			A városi csapadékvíz-menedzsment rendszerek megvalósítása beavatkozási terület (12.1) tartalmazza a felszín alatti csapadékvízgyűjtés bővítését (amennyiben ezt a meglévő infrastruktúra lehetővé teszi).
Szabó István	Pest Vármegye				1.4. "Az esők kerteknek alkalmas mélyfekvésű területek és alternatív megoldást biztosíthatnak a zöldterület, illetve a csapadékvíz tárolás és a lassú el szikkasztás kombinációjára. "			A városi csapadékvíz-menedzsment rendszerek megvalósítása beavatkozási terület (12.1) tartalmazza az esőkertek létrehozását.
Szabó István	Pest Vármegye				1.5. "Tudatos előre gondolkodással a város térség szélmozgásait a hideg levegő áramlását figyelembe véve térképen is meg lehet határozni a szél csatornákat akadályozó beépítettsége ebben a légszennyezettségi adatok is segítenek a feltorló légzsennyezés, a szabad légáramlás akadályát jelezheti. "			Köszönjük az észrevételt! Ezzel mi is egyetértünk, és ezen tudatos előre gondolkodás már most is megjelenik a tervezés során (lásd. pl. Kecskemét esetében az ezen szempontok szerint lehatárolt Zöld Ék), a dokumentumok környezet- és klímavédelmet előtérbe helyező céljai és prioritásai is azt kívánják elősegíteni, hogy ezen szempontok ne rendelődjenek alá az egyéb (pl. gazdaságfejlesztési) szempontok területigényének.
Szabó István	Pest Vármegye				1.6. "Az adatok alapján olyan területrendezési szabályozások javasolhatók, amelyek meghagyják a nyílt beépítetlen területeket, továbbá erdőket, parkokat, zöldfelületeket létesítenek a sűrűn lakott területeken belül is. Ez nem csak a helyi építési szabályzat felülvizsgálatát. Hanem a településszerkezeti terv, esetleg a terület fejlesztési koncepció felülvizsgálatát vagy új települést, terv készítését is igényelheti. "			A javaslatot köszönjük, de ez a felvetés túlmutat a Stratégiai és Operatív Program elkészítésének keretein.
Szabó István	Pest Vármegye				1.7. "Szeretném hangsúlyozni, hogy ehhez nem kell a hagyományos kisvárosi zártosú történelmi városrészeket megszüntetni, (3.1.3 a gyors cselekvés térségi víziója fejezet) fellazítani, mert minden település más és más módon jut a friss levegőhöz, amit számtalan tényező befolyásol. Ezt mindenhol egyedi módon kell meghatározni, megoldani. Ami biztos, hogy a fasorok fásított mesék, vízfolyások, vízfolyások, melletti növény települések, az állóvíz születek, a növényzettel fedett, zöldfelületek, erdők, parkok kertek segítik a hideg levegő áramlását, cseréjét, az átszellőzést. "			Köszönjük az észrevételt! Az említett 3.1.3 "A gyors cselekvés térségi víziója" fejezet pontosításra került. Szeretnénk hangsúlyozni, hogy nem teljes zártosú városrészek megszüntetésére kívántunk jövőképet felvázolni, hanem egy olyan víziót felmutatni, amelyekben nem törekvés az épületállomány természetes megújulásának köszönhetően létrejövő, illetve a még meglévő foghíjak betöltése, hogy azokat a klímavédelmi célok, az élehető települési környezet biztosításának szolgálatába lehessen állítani.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Szabó István	Pest Vármegye				1.8. "A külterületeken a helyi gazdálkodók bevonásával a zöldítése vonatkozó támogatás kap kihasználásával és megerősíthető a vízfolyások és utak menti talajvédelem, valamint a friss levegő áramlásának biztosítása."			Köszönjük az észrevételt! A „Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával” című prioritás 12.6-os, „Fenntartható tájhasználat, alternatív, környezettudatos gazdálkodási formák fejlesztése” beavatkozási területe lefedti ezt a felvetést.
Szabó István	Pest Vármegye				2. "A mezőgazdaság alkalmazkodóképességének javítására a felsoroltakon túl javasolt a precíziós mezőgazdasági gépek adta lehetőséget kiaknázni a talaj minőségének a talaj vízháztartásának javításában az öntözés minimálisra való csökkentésében. Az utolsó gondozásban a tápanyagok kijuttatására. A vizek védelmében ez a dokumentáció több intézkedési eleméhez is kapcsolódhatnak, nemcsak a homokhátság, Csongrád Csanád vármegyei területén."			Köszönjük a javaslatot! A „Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát agrárberuházások támogatásával” prioritás vonatkozó beavatkozási területe bővítésre került a precíziós mezőgazdaság elterjedésének ösztönzésével.
Szabó István	Pest Vármegye				3. "Bár az ország más térségei valóban alkalmasabbak lehetnek gabonatermesztésésre nagyüzemi kapás növények termesztésére, de azért a homokhátságon sem kellene teljesen elvetni ezek termelésének lehetőségét, és kizárólag családi gazdálkodásban gondolkodni. A precíziós mezőgazdaság lehetőséget teremt például a gabona növények termesztésére úgy. Hogy a talajok szervesanyag és mikroelem tartalma drámaian ne csökkenjen, illetve vannak olyan megoldások alginit vagy huminsavak használata, amelyek javítják a talajok termőképességének visszaállítását, illetve segítik a talajvízszint további süllyedésének megakadályozását."			Köszönjük az észrevételt! Nem áll szándékunkban a szántóföldi gabonatermesztés, a nagyüzemi gazdálkodás teljes elvetését javasolni, csupán az arányok módosítását látjuk szükségesnek, ahol ezt a környezeti adottságok indokolják. A gyors cselekvés víziója az alábbi tartalmazza: "Jelentősen csökken a szántóföldek területe (akár 25-35%-kal), melyet elősegíthet a 2027-re várhatóan jelentősen átalakuló agrártámogatási rendszer is. Elsősorban a legrosszabb adottságú területeken, illetve a természetközeli állapotú és védett területek pufferzónáiban zajlik majd le a változások jelentős része". A „Magas minőségű élelmiszergazdaság, klímabarát beruházások támogatásával” prioritás szintén árnyaltan fogalmaz: "a terület jó része kevésbé alkalmas a nagyterületi gabonatermesztésre." "A vízgazdálkodási módok összehangolása, térségi víz- és tájgazdálkodási platformok létrehozásával" prioritás a fenntartható tájgazdálkodás beavatkozási területe pontosításra került.
Szabó István	Pest Vármegye				4.1. "Javasolt lokálisan megvizsgálni, hogy növelhető a gépjármű és kerékpár parkolók száma. A vasútállomások távolsági buszvárók mellett."			Köszönjük az észrevételt! A felvetés az egyes konkrét települések közlekedésszervezése során valósítható meg, a jelenlegi térségi tervezés során ilyen részletekre nincs mód kitérni.
Szabó István	Pest Vármegye				4.2. "Javasolt megvizsgálni, hogyan biztosítható a várakozó járművek fizikai védelme?"			Köszönjük az észrevételt! A felvetés az egyes konkrét települések közlekedésszervezése során valósítható meg, a jelenlegi térségi tervezés során ilyen részletekre nincs mód kitérni.
Szabó István	Pest Vármegye				4.3. "Javasolt megvizsgálni, hogy megfelelően biztosított be, illetve kedvezően biztosítható a helyi közösségi közlekedés vasút állomásokra, távolsági busz állomásokra való koordinált ráhordása."			Köszönjük az észrevételt! A felvetés az egyes konkrét települések közlekedésszervezése során valósítható meg, a jelenlegi térségi tervezés során ilyen részletekre nincs mód kitérni.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Szabó István	Pest Vármegye			Az ingázással adódó közlekedési anomáliák által felvetett kérdés a közlekedéssel foglalkozó fejezetekben.	5.1 "Az alvóvárosi jelleg önmagában nem feltétlenül probléma egy település esetében, hiszen abból prosperálhat is egy település, ahol városként célpontja lehet a lakóterületi ingatlanfejlesztések, ami javítja, javíthatja a betelepülő korosztályi képzettség szerinti társadalmi státusz és foglalkozás szerinti megosztását. A közösség integritását a településkép, a zöld területek, zöldfelületek, magánkertek állapotát, a klímadatak életmód elterjedését."			A tervezési dokumentumok nem állítanak olyat, hogy az alvóvárossá válás minden esetben és tekintetben probléma lenne egy település számára. Az alvóvárossá válás gyakran az elnéptelenedés egyetlen alternatívája. Ugyanakkor a dokumentum felhívja a figyelmet ennek kockázatára (a gépjárművel történő egyéni közlekedés volumene sok viszonylatban már elérte az utak átbocsátó képességét), különösen Pest Vármegyében a Budapest közeli települések esetében az alvóvárossá válással együtt jár a mezőgazdasági és természeti területek lakóterületé válása, ami egy bizonyos ponton túl nem kívánatos. A területfejlesztési program elsősorban ezen kedvezőtlen hatások kezelésére, fékezésére javasol intézkedéseket (pl. közösségi közlekedés fejlesztése az elővárosi közlekedésben).
Szabó István	Pest Vármegye			Az ingázással adódó közlekedési anomáliák által felvetett kérdés a közlekedéssel foglalkozó fejezetekben.	5.2. "Az emberek mobilitásának növekedése nem feltétlenül a helyi munkahely hiány következménye. A fokozott mobilitás olyan trend, ami a munkaerőpiaci igények változása miatt is folyamatosan alakul világszerte, ami településenként más és más indukál. Szintén településenként dönthető el, hogy az ingázás csökkentésére vagy az alkalmazkodásra hogyan lehet reagálni a kiegyensúlyozott mérleg elérése részben az ingázás csökkentése miatt, részben a sokszínű gazdaság elérése miatt fontos. Ez növeli a közösség kockázat tűrő képességét, segíti a hátrányos helyzetűek bevonását. Egy alvó település sokkal hatékonyabban használhatja fel az erőforrásait a klímaváltozással járó folyamatokra való felkészülésben. "			A véleményezővel egyetértünk abban, hogy a helyi munkahelyek mennyiségi, illetve minőségi hiánya csak az egyik (véleményünk szerint azért kulcsfontosságú) hajtóereje a növekvő mobilitásnak, ami globális megatrendnek tekinthető. Ugyanakkor figyelembe veendő, hogy a jelenlegi nagy ingázási igény éppen annak köszönhető, hogy a lakóhelyválasztásba a költözők bekapcsolódnak, hogy a más településeken található munkahelyeik hosszútávon is a jelenlegi, sőt lehetőség szerint javuló feltételek mellett érhetőek majd el. Ez, különösen a személygépjármű esetén véleményünk szerint optimista feltételezés, ami kockázatot hordoz magában. Ezért tartalmazza például a dokumentum az "Elővárosi településkapcsolatok fejlesztése, mobilitás fenntartható fejlesztése" beavatkozási területet. A dokumentumok csak a kereteket adják meg, lehetséges fejlesztési, beavatkozási irányokat vázolnak fel, hogy egy adott településen, városrészen az adottságokhoz igazodva a megfelelő válaszokat lehessen adni a növekvő mobilitási, ingázási igények jelentette kihívásokra.
Szabó István	Pest Vármegye				6. "Az 5.2 tanyá rendszer revitalizációja komplex külterületi programok megvalósításával fejezetben belül a prioritáshoz tartozó beavatkozási területek alcím alatt a 9. tanyás területek közlekedési lehetőségeinek javítása és 2 közlekedő közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése tanyás területeken című fejezetek összekapcsolhatók. "			Hangsúlyoznánk, hogy a 2. és a 9. beavatkozási terület tudatosan került elkülönítésre. Az előbbi alapvetően közlekedésszervezési feladatokat foglal, relatíve kisléptékű műszaki beruházásokkal, melyek célja a meglévő - nem személygépkocsira alapozott - kapacitások jobb hasznosulása. Ezzel szemben az utóbbi tartalmazza a kiterjedt, nagy költségvetésű és a gépjárműves közlekedés fejlesztéséhez kapcsolódó projekteket, melyek esetenként új kapacitásokat hoznak létre. A 9. beavatkozási terület elnevezése pontosításra került.

Véleményező személy	Szervezet megnevezése	Vonatkozó dokumentum	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerző módosítási javaslat	Megjegyzés	Tervezői válasz
Szabó István	Pest Vármegye				7. "Javasolt beilleszteni a táj gazdálkodásra vonatkozó fejezetekben, hogy a klímaváltozás hatásainak mérséklése szempontjából nem feltétlenül kedvezőbb a potenciális növénytársulások szukcesszió jával szemben fenntartani. Mindenáron a jelölő fajokat tartalmazó gyepeket fontos lenne minden esetben mérlegelni. Mi a fontosabb."			Fontosnak tartjuk a térség jellemző fás zártársulásainak (pl. homoki tölgyesek, nyárasok, vízjárta területek ligeterdői) megőrzését, lehetőség szerinti gyarapítását is. Ugyanakkor véleményünk szerint ez nem történhet az értékes (szintén kívánatosnál csekélyebb kiterjedésű) fátlan társulások rovására. A klímaváltozás előrehaladtával ráadásul vélhetően egyre nagyobb kihívást jelent az eredeti zártársulások maradványainak megőrzése, nem merülhet fel, hogy pl. a legeltetés, kaszálás akadályozná a záródást. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy a dokumentumok nem hagyhatják figyelmen kívül a törvényi kereteket, így például nem tehetnek javaslatokat a közösségi jelentőségű jelölőfajokat, védett, fokozottan védett élőlényeket tartalmazó, gyakran természetvédelmi oltalom alatt álló területek alapvető karakterének megváltoztatására, jogi oltalomban részesülő élőlények fennmaradásának ellehetlenítésére.
Szabó István	Pest Vármegye				8. "Az 5 pont 2 tanya rendszer revitalizációja komplex külterületi programot megvalósításával című fejezetet javasolt kiegészíteni a hagyományos tanya szerkezetek adaptálásával. A Homokhátságon belül is többféle tanya szerkezet alakult ki, például önálló tanya, bokortanyák, tanya, sor tanya, utcák, amiben a tájtalakítás vonatkozásában hasonlítanak (...)"			Kétségtelenül igaz az, hogy a szórványok genealógiai és morfológiai változatossága a Homokhátságon belül is figyelemreméltó, ám úgy ítéljük meg, hogy ezen tervezés keretei között ennek részletes taglalása szükségtelen, a fejlesztési igények szempontjából ezen karakterisztikák megjelenítése nem kulcsfontosságú.